

HOVEDSTYRET

Dato: 25.05.2011 kl. 12:30 - 17:00

Sted: Radisson Blu Airport Hotell, Gardermoen

Medlemmer som kalles inn til møtet:

Halvdan Skard

Björg Tysdal Moe

Gunda Johansen

Jørund A. Ruud

Solveig Kvidal

Ivar Johansen

Hanne Braathen

Bjørn Arild Gram – vara for Odd Arild Kvaløy

Gunn Marit Helgesen

Margunn Ebbesen – vara for Hilde Onarheim

Oddleif Olavsén

Endre Skjervø

Line Skøii Vennesland

Gunn Berit Gjerde

Mette Qvortrup

Observatør:

Harald Danielsen, RU, Björg Åse Wølneberg, PF

Meldte forfall til møtet:

Odd Arild Kvaløy, Hilde Onarheim

Fra administrasjonen møter:

Sigrun Vågeng, Arvid Weber Skjærpe, Tor Magne Fredriksen

Vararepresentanter møter etter særskilt innkalling.

Informasjon om møtet:

Det er anledning til gruppemøter fra kl. 10.00. Lunsj i Restauranten fra kl. 11.30

Møtestart kl. 12.30.

Styremøte i KS Holding umiddelbart etter møtestart kl. 12.30.

REVIDERT SAKLISTE Hovedstyret 25.05.2011 kl. 12:30

Saksframlegg

- [11/28](#) 11/00615-4 Rød sak
- [11/29](#) 10/02034-8 Innspill fra KS til stortingsmeldingen "Utdanning for velferdstjenestene"
- [11/30](#) 11/00005-28 Bilaterale avtaler mellom regjeringen og KS i 2011 og videreutvikling av konsultasjonsordningen
- [11/31](#) 07/00631-25 Rapport for første kvartal 2011
- [11/32](#) 10/01927-2 CEMR Policy Committee - endring av KS representasjon
- [11/33](#) 10/00068-37 Godkjenning av protokoll fra Hovedstyrets møte 5. april og telefonmøte 30. april 2011

Orienteringssaker

- [11/16](#) 10/00068-34 Protokoll fra møte i Arbeidsutvalget 4. april 2011
- [11/17](#) 11/00470-2 Protokoll fra møte i Bedriftsstyret
- [11/18](#) 10/02096-19 Protokoller fra møter i hovedstyrets arbeidsgruppe for FoU 28.1 og 2.3.2011
- [11/19](#) 08/01015-5 Vedtak fattet på KS Eiendomsskatteforums årssamling 22.03.2011
- [11/20](#) 10/01949-10 Oppsummering av fylkesmøtenes tilbakemelding på debattheftets spørsmål vedr interessepolitikk
- [11/21](#) 11/00620-2 Framtidsbilder for kommunesektoren - scenarier for 2037
- [11/22](#) 10/00397-2 Europarådets kongress - møte i Strasbourg 20. - 24. mars 2011

Adm.direktør orienterer

Eventuelt

Saksframlegg

11/28 Rød sak

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/28

11/29 Innspill fra KS til stortingsmeldingen "Utdanning for velferdstjenestene"

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/29

Forslag til vedtak

KS mener det pågående arbeidet med stortingsmeldingen "Utdanning for velferdstjenestene" er viktig for å møte kompetansebehovene som kommunesektorens velferdstjenester står overfor, og vil understreke følgende:

- Stortingsmeldingen må gi et kunnskapsgrunnlag og forslag til tiltak som bedre sikrer at innholdet i utdanninger på alle nivå rettet mot NAV, barnevern og helse er i tråd med formålene med reformene på områdene - og i tråd med kommunesektorens kompetansebehov.
- For kommunesektoren er det viktig at studenter og nyutdannede arbeidstakere har et helhetsspespektiv på tjenestene.
- I et arbeidskraftperspektiv er det sentralt at profesjonsutdanningene ikke utvides i antall år, og at grunnutdanningen må sikre en viss bredde- og tverrfaglig kompetanse. Spesialisering legges i størst mulig grad til etter- og videreutdanning.
- Meldingen må gi retning for hvordan videreutvikle og styrke samarbeidet mellom kommunesektoren og universitets- og høyskolesektoren.
- For praksisstudier er det vesentlig at mer praksis skjer i kommunesektoren, og det må i meldingen foretas en gjennomgang og vurdering av finansieringsordningene for veiledet praksis. I noen tilfeller er kostnadene for arbeidsgiver så store at det truer veiledet praksis.
- Meldingen må være konkret på forslag til hvordan "blindveier" i utdanningssystemet skal bygges ned, og hvordan overganger mellom ulike retninger i utdanningssystemet og mellom arbeidsliv og utdanning kan sikres bedre.
- Meldingen må vurdere alternative modeller for hvordan voksne uten relevant formell utdanning kan ta fagbrev i helsearbeiderfaget, herunder praksiskandidatordningen.

Saksframstilling

Bakgrunn

Regjeringen er i gang med en stortingsmelding om utdanningene rettet mot velferdstjenestene. Bakgrunnen for arbeidet er reformene innen NAV, barnevern og helse, kombinert med behovet for arbeidskrafts- og kompetansebehov. Stortingsmeldingen skal presentere en samlet nasjonal kunnskapspolitikk for framtidens helse- og sosialutdanninger. Utdanningene fra videregående opplæring, fagskoleutdanning og høyere utdanning inngår, sammen med utdanningsinstitusjonenes forskning og forskerutdanning. Hovedvekten skal være på de profesjonsrettede bachelorutdanningene. Meldingen skal være ferdig høsten 2011. En oversikt over temaer som er varslet i meldingen ligger vedlagt.

KS har vært i dialog med Kunnskapsdepartementet om meldingsarbeidet. Det er behov for å konkretisere og tydeliggjøre innspill fra KS og det er derfor nødvendig og forankre dette i Hovedstyret. I tillegg til denne Hovedstyresaken vil vi gi departementet informasjon om kompetansebeholdningen i dagens kommunale velferdstjenester samt annen personalstatistikk fra PAI-registeret. Vi vil også vise til ulike gode eksempler innen praksisnær forskning, samarbeid mellom kommunesektoren og utdanningsinstitusjoner på ulike nivå og på god praksis på ulike temaer som tas opp i stortingsmeldingen. Innspillet vil også baseres på vedtak i saken som her fremmes på følgende temaer:

Strukturen på høyere utdanning

I arbeidet med meldingen er det blitt bekreftet at arbeidslivet har krav og forventinger til endringer i utdanningene for velferdstjenestene. Det er på en side krav om en mer *felles plattform* av visse typer basiskunnskap på tvers av alle eller de fleste av de velferdsutdanningene (bachelornivå). På en annen side er det krav om mer dybdekunnskap og spisskompetanse, både tematisk og profesjonsspesifikk. Spørsmålet Kunnskapsdepartementet har stilt er om det er mulig for utdanningssektoren å oppfylle kravene innenfor dagens utdanningsstruktur eller om det må endringer til. Et annet spørsmål som er tatt opp er “ferdigvaredebatten”, dvs. hvor langt utdanningens ansvar for yrkeskvalifisering skal gå, og om og når arbeidsgiver skal eller kan ta dette ansvaret.

Mange av grunnutdanningene innen helse- og sosialfagene har rammeplaner som styringsverktøy - herunder treårige bachelorutdanninger som sykepleier, sosionom, vernepleier, ergoterapi, fysioterapi, bioingeniør, barnevernspedagog og radiograf. For ikke å skape unødvendig treghet i utdanningsinstitusjonene og praksisfeltets evne til omstilling og nytenkning i henhold til nye situasjoner og utfordringer mener KS det en fordel at rammeplanene er utarbeidet på et overordnet nivå og er fleksible slik at de lettere kan revideres. Samtidig er det viktig at rammeplanene ikke blir så generelle at institusjonene f.eks. fritt kan definere hva som er riktig praksisplass, jf. at studentene innen helsefag i dag har langt mer praksis i spesialisthelsetjenesten enn i kommunene. Rammeplanene må heller ikke være så generelle at arbeidsgiverne ikke sikres en viss forutsigbarhet i forhold til forventet kompetanse hos nyutdannede arbeidstakere innen samme utdanningsgruppe. Kommunale arbeidsgivere må være trygge på at nyutdannede har en kvalitativt god utdanning med karakteristiske profesjonstrekk uavhengig av hvor kandidaten er uteksaminert. I dag er det for stor frihet i UH-sektoren, og det gjør seg blant annet utslag i studieoppbygging, vekting av fag og timefordeling.

For kommunesektoren, og gitt *formålene i reformene* i velferdstjenestene, er det viktig at framtidens arbeidstakere har et helhetsperspektiv på tjenestene. I et arbeidskraftperspektiv er det sentralt at profesjonsutdanningene ikke utvides i antall år. Grunnutdanningen må bygge på en mer felles kompetanseplattform for velferdstjenestene, og dybdekompetanse eller spesialisering innen ulike fagfelt i størst mulig grad legges til etter- og videreutdanning. For å sikre økt kompetanse og trening i samhandling på tvers av ulike fagprofesjoner vil ett grep være at studenter fra ulike utdanninger har *praksis samtidig i kommunesektoren i større grad – og at oppgaver løses tverrfaglig også i utdanningsinstitusjonene*. Et slikt grep vil kunne være aktuelt på ulike utdanningsnivåer. KS er fremdeles opptatt av at det legges til rette for desentraliserte studietilbud, og at det framover satses på utvikling av kombinasjoner av stedbasert/nettbasert utdanning som sikrer tilgjengelighet og kvalitet.

Overgangen fra utdanning til arbeidsliv er tema i meldingsarbeidet. Veiledning for nyansatte nyutdanna lærere er godt i gang. Oppfølging av nyutdanna og nyansatte har de to siste årene vært tema i tarifforhandlingene i KS-området, og en partssammensatt arbeidsgruppe skal i gang i forhold til hvordan kommunesektoren kan sikre oppfølging og veiledning i tråd med arbeidsgivers og ulike yrkesgruppers behov.

Samarbeid mellom kommunesektoren og UH-sektoren

Flere av utdanningene ivaretar i dag ikke i tilstrekkelig grad kunnskapsområdene som er viktige for å utvikle førstelinjetjenestene generelt, og kommunesektoren spesielt. For at utdanningssektoren skal tilby oppdatert kunnskap og kompetanse i tråd med arbeidslivets behov bør samarbeidet mellom utdanningsinstitusjonene og kommunene i større grad enn i dag formaliseres og videreutvikles. KS vurdering er at UH-sektoren i dag har en for selvstendig og uavhengig rolle i å definere innholdet og læringsutbyttet i utdanningene. Kommunene bør på lik linje med spesialisthelsetjenesten gis en avtalemessig mulighet for til å ivareta sine behov og interesser overfor utdanningsinstitusjonene. Med tanke på å utvikle og styrke dialogen mellom utdanning og praksis, og sørge for at fagplaner og læring foregår i samråd med kommunenes kompetansebehov, er det behov for at kommunene i større grad får mulighet til deltakelse i styrende organer for utdanningsinstitusjonene (fakultets-, institutt-, og programstyre). En juridisk forpliktelse for UH-sektoren til å involvere kommunene og opprette formelle samarbeidsorgan kan være et virksomt tiltak for å øke utdanningenes relevans og kvalitet.

UH-sektoren har i dag en tilskuddsordning som benyttes til utviklings-, forsknings-, og samarbeidsprosjekter mellom utdanningsinstitusjon og praksisfeltet. KS mener det er behov for å foreta en gjennomgang av hensiktsmessigheten ved tilskuddsordningen. Flere kommunene melder fra om utfordringer knyttet til at det årlig må søkes om midler, at ordningen medfører stor grad av administrasjon, og at tilskuddspotten til fordeling blant kommunene er for lav.

Hva kan gjøres med praksisstudiene?

Universitets- og høyskolerådets store kartleggingsundersøkelse av praksisstudiene innen helse- og sosialfagutdanninger fra 2010 viste at utdanningsinstitusjonene har vanskelig for å skaffe tilstrekkelig antall kvalitativt gode praksisplasser i kommunene, kvaliteten på praksisveileders faglige- og pedagogiske kompetanse er veldig varierende, manglende/mangelfulle avtaler mellom utdanningsinstitusjoner, manglende samarbeidsarenaer mellom utdanningsinstitusjoner og praksisfeltet. Kartleggingsundersøkelsen viser også at omfanget av praksis er langt høyere i spesialisthelsetjenesten enn i kommunene, og at omfanget av praksisstudier over studieløpet i stor grad varierer mellom de helse, sosial og velferdsfaglige utdanningene.

KS er opptatt av at tiden som studentene tilbringer i kommunene må oppleves som faglig tilfredsstillende og meningsfull, da studenter og lærlingers valg av senere arbeidssted bl.a. påvirkes av hvordan de opplever praksisundervisningen eller læretiden. KS er skeptisk til sertifiseringsordninger av kommuner som praksisarena, men mener det kan gjøres mye gjennom blant annet beste praksis på veiledning, oppfølging, kompetanseutvikling, og styrke UH-sektorens forpliktelser i forhold til kursing av veiledere og tilby kompetansegivende veilederutdanning for kommunens ansatte etc. For å få til gode praksisutdanninger mener KS det er viktig med et solid og godt avtaleverk mellom kommuner og utdanningsinstitusjoner der det er tydelig fremkommer hva som er partenes oppgaver, roller og ansvarfordeling.

I dag må kommunene ta imot og veilede studenter uten direkte økonomisk kompensasjon. KS mener det er behov for å se nærmere på om det kan gjøres noe med finansieringen av veiledet praksis. I noen tilfeller er kostandene så store, for eksempel i forhold til praksis i allmenntidrett i medisinstudiet, at de truer veiledet praksis.

Behov for smidige overganger mellom nivåene i utdanningssystemet

Kunnskapsdepartementet har i meldingsarbeidet understreket at det ikke skal være "blindveier" i utdanningssystemet. All tidligere utdanning og dokumentert arbeidserfaring bør gi uttelling ved opptak til et høyere og/eller mer spesialisert nivå av formalisert utdanning. "Y-veien", som er en spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning innen UH-systemet for studenter med relevant fagbrev/svennebrev evt. yrkeserfaring. KS har blant annet i høring til NOU Fagopplæring for framtida støttet utbygging av "y-veier" til flere utdanninger, f eks fra helsefagarbeider til sykepleier. I lys av

arbeidskrafts- og kompetansebehovene innen velferdstjenestene framover er det viktig at den kommende stortingsmeldingen omfatter forslag til hvordan opptak og ordninger for avkorting av studieløp kan videreutvikles. Det er naturlig at dette ses i sammenheng med det pågående arbeidet i Kunnskapsdepartementet med å etablere "Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring" hvor hensikten nettopp er å gjøre utdanningssystemet mer forståelig både nasjonalt og internasjonalt, øke mobiliteten innenfor og mellom landene, bidra til fleksible læringsveier og slik styrke livslang læring.

Helsefagarbeidere – særlig om kvalifisering av voksne

For å unngå en stor underdekning av helsefagarbeidere i framtida må flere ungdommer enn i dag velge helsearbeiderfaget på videregående opplæring, gjennomføringsgraden må økes, og flere voksne "ufaglærte" må kvalifisere seg til helsefagarbeider. Når de store gruppene med hjelpepleierutdanning pensjonerer seg om få år, vil situasjonen kunne bli kritisk. I følge tall fra SSB må det utdannes 4500 helsefagarbeidere hvert år for å opprettholde dagens nivå på tjenesten. I 2010 ble det utdannet ca. 1500.

En stor andel medarbeidere innen pleie og omsorg i kommunesektoren er i dag uten relevant formell utdanning. Målet er at flere skal kvalifisere seg som helsefagarbeidere. Det finnes to veier som begge fører til fagbrev som helsefagarbeider: 1) Hovedmodellen er to år i skole og to år som lærling i en godkjent lærebedrift, og 2) en kan også gå opp til fagprøven som praksiskandidat med bakgrunn i 5 års relevant praksis i faget, eller praksis kombinert med relevant teori.

Ut i fra tilbakemeldinger fra både voksne under utdanning, fylkeskommuner og arbeidsgivere, kan det synes som om fylkeskommunene praktiserer mulighetene som ligger i Opplæringsloven og forskrift til denne, ulikt. Godskriving av realkompetanse kan gi ulikt utslag og føre til en urimelig stor forskjellsbehandling ut i fra hvilket fylke en tilhører. For den enkelte kan det føre til lengre tid til opplæring enn det som Forskrift til Opplæringsloven § 11-8 – 11-15 åpner for. Dette gjelder både voksne som inngår lærekontrakt og praksiskandidatordningen. Det er ingen pedagogisk eller læringsteoretisk begrunnelse for praksiskravet på 5 år. KS mener det er behov for å se nærmere på de voksnes muligheter for å ta fagbrev som helsefagarbeider. En særlig utfordring for voksne er andelen som jobber deltid, og krav til praksismengde i praksiskandidatordningen. Det er i utdanningssystemet en dreining fra innsatsfaktorer til læringsutbytte fra utdanninger på alle nivåer. En ordning med dokumentasjon av *læringsutbytte* fra opparbeidet praksis, heller enn dokumentert *omfang* av praksis, kan være en mer treffsikker ordning. For voksne med kortere praksis, eller i lav stillingsstørrelse, vil en mer læringsintensiv arbeidspraksis samt plan for å sikre tilstrekkelig kompetanse i arbeid, f eks med veiledning, være en mulig ordning.

Sigrun Vågeng

Per Kristian Sundnes

Vedlegg til sak

Vedlegg 1.doc

11/30 Bilaterale avtaler mellom regjeringen og KS i 2011 og videreutvikling av konsultasjonsordningen

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/30

Forslag til vedtak

1. Følgende framlagte bilaterale avtaler mellom KS og regjeringen godkjennes;
 - Samarbeidsavtale om barnevernet
 - Samarbeidsavtale om boligsosialt arbeid
 - Samarbeidsavtale om kvalitetsutvikling i barnehage og grunnskole
2. KS går inn for å avvikle den midlertidig forlengede avtalen om samarbeid mellom NAV og utdanningsmyndighetene i kommuner/fylkeskommuner som selvstendig avtale.
3. KS aksepterer at det tredje konsultasjonsmøtet ikke gjennomføres i inneværende år, forutsatt at bilaterale politiske møter med sektordepartementer og KRDF/FIN, avholdt før Regjeringens siste budsjettkonferanse, kommer i stedet. Erfaringene med dette vurderes i det andre konsultasjonsmøtet i 2012 med sikte på å finne en permanent ordning.

Saksframstilling

Avtaler

Hovedstyret vedtok i sitt møte 5. april i år å utsette behandlingen av saken om godkjenning av reforhandlede eller nye bilaterale samarbeidsavtaler mellom Regjeringen og KS. I konsultasjonsmøtet 29. april 2011 ble det forutsatt at denne prosessen skal være avsluttet i løpet av første halvår. Videre ble det fra Arbeidsdepartementets side oppfordret til at KS på nytt vurderte en videreføring av avtalen om samarbeid mellom NAV og utdanningsmyndighetene. Regjeringen presenterte også i møtet sin respons på KS sine forslag om videreutvikling av konsultasjonsordningen, som KS lovte å ta opp til behandling i hovedstyret.

Målet med bilaterale samarbeidsavtaler er å oppnå utvikling av kommunale tjenester og kommunen som samfunns- og utviklingsaktør uten bruk av sterke statlige styringsvirkemidler. Avtalene skal bidra til å sikre det kommunale handlingsrommet, styrke kommunesektorens egenkontroll og redusere behovet for statlig detaljstyring.

De bilaterale avtaler i konsultasjonsordningen er et sentralt verktøy i KS' interessepolitiske arbeid ved at:

- de har en politisk overbygging og inngås på politisk nivå
- det er kun to parter; regjeringen og kommunesektoren ved KS
- de sikrer en jevnlig bilateral dialog mellom regjeringen og KS

I 2010 ble de bilaterale avtalene mellom KS og regjeringen i konsultasjonsordningen gjennomgått i forhold til hvilke avtaler som skal gjelde fra 2011. På det 4. faste konsultasjonsmøtet ble partene enige om videre prosess og drøftinger om noen bilaterale avtaler. Arbeidet knyttet til reforhandling og vurdering av nye avtaler vil bli fullført i løpet av våren 2011.

Følgende avtaler er midlertidig forlenget:

- Avtale om kvalitetsutvikling i helse- og omsorgstjenestene
- Nasjonal rammeavtale om samhandling på helse- og omsorgsområdet
- Samarbeidsavtale om styrket samarbeid NAV og utdanningsmyndighetene i kommuner/fylkeskommuner

Følgende avtaler har vært drøftet og er avklart på administrativt nivå:

- Samarbeidsavtale om barnevernet
- Samarbeidsavtale om boligsosialt arbeid
- Samarbeidsavtale om kvalitetsutvikling i barnehage og grunnskole

Ny samarbeidsavtale om kvalitetsutvikling i barnehage og grunntidning foreslås inngått på bakgrunn av at KS har opplevd at kvalitetsarbeidet på utdanningsområdet gjennom ulike avtaler, mellom flere parter enn kun regjeringen og KS, har bidratt til fragmentering og lite helhetlig arbeid på dette området. Per august 2009 var det inngått følgende avtaler som på ulike måter skulle ivareta kvalitetsutviklingsarbeidet: 1) Manifest mot mobbing, 2) Kompetanse for kvalitet - strategi for videreutdanning av lærere 2009-2012, 3) GNIST en helhetlig lærerrolle og 4) Avtale om veiledning av nyutdannede nytilsatte pedagoger.

KS opplever at kvalitetsarbeidet gjennom flere ulike avtaler har bidratt til fragmentering og for lite helhetlig kvalitetsarbeid på grunnopplæringsens område. Av de fire nevnte avtalene er 3 inngått mellom flere parter. Det er bare avtale 4) om veiledning av nyutdannede nytilsatte pedagoger som er mellom staten og KS. En tidligere overordnet avtale mellom KD og KS førte til minst 2 faste kontaktmøter pr år direkte mellom fagdepartement og KS. Hver av de 4 avtalene generer mange mer tilfeldige møter, hvor staten styrer og andre organisasjoner som f eks 4 ulike lærerorganisasjoner (arbeidstakerorganisasjoner) og UH-sektoren gjennom Nasjonalt råd for lærerutdanning deltar. Dette gir liten likeverdighet mellom kommunesektoren og staten på vesentlige områder for kvalitetsutvikling i skole og videregående opplæring. På bakgrunn av disse erfaringene tok KS selv gjennom konsultasjonsmøtene i 2010 initiativ til utarbeidelse av en kvalitetsavtale om grunntidningen. I lys av at barnehagesektoren nå er gått over til å bli finansiert over kommunens frie inntekter, og drivkreftene til å erstatte økonomisk detaljstyring med økt omfang av tilsyn og juridisk detaljstyring, vil det etter administrasjonens mening være ønskelig med en samarbeidsavtale om lokalt forankret utviklingsarbeid som også omfatter denne sektoren.

Fra KS sin side, har det vært et ønske om å supplere en kvalitetsavtale på utdanningsområdet med momenter som kan ivareta intensjonen i den midlertidig forlengede samarbeidsavtalen om styrket samarbeid mellom NAV og utdanningsmyndighetene. I konsultasjonsmøtet gav Arbeidsdepartementet beskjed om at det var uaktuelt for staten å integrere dette perspektivet i den nye kvalitetsavtalen om utdanning, på tross av at det nevnte samarbeidet i stor grad er knyttet opp mot mål om å forhindre frafall i videregående skole.

Etter administrasjonens mening bør samarbeidsavtalene enten være

- generelle samarbeidsavtaler om brede områder, hvor hensikten fra KS sin side er å fremme lokalt forankret utviklingsarbeid som alternativ til statlig detaljstyring gjennom lov og forskrift
- konkrete, gjensidig forpliktende avtaler på begrensede områder, som for eksempel den nylig inngåtte avtalen om samarbeid om implementering av samhandlingsreformen

Den aktuelle avtalen er en generell samarbeidsavtale på et begrenset område. Den er i tillegg ikke rettet mot kommunene generelt, men mot sektormyndigheter innenfor kommunen.

Samarbeidsavtalen om bosetting av flyktninger i kommunene, og om etablering og nedlegging av mottak utløp 31. desember 2010. En eventuell videre samarbeidsavtale om bosetting av flyktninger vil fra KS sin side først bli vurdert etter at det er fattet endelig vedtak i denne saken.

Oversikt bilaterale samarbeidsavtaler i konsultasjonsordningen per januar 2011

Avtaler om velferdstjenester (kvalitet/tjenesteutvikling)		Utløper/status
1	Avtale om utvikling av barnevernsområdet	Prosess om reforhandling pågår
2	Avtale om kvalitetsutvikling i helse- og omsorgstjenestene	Midlertidig forlenget
3	Samarbeidsavtale om boligsosialt arbeid	Prosess om reforhandling pågår

Avtaler om samhandling mellom ulike deler av forvaltningen		
4	Avtale om bosetting av flyktninger i kommunene	Avtalen har løpt ut, men vil vurderes reforhandlet når forslag til ny bosettingsordning for flyktninger er vurdert
5	Nasjonal rammeavtale om samhandling på helse- og omsorgsområdet	Midlertidig forlenget
6	Samarbeidsavtale om styrket samarbeid NAV og utdanningsmyndighetene i k/fk**	Midlertidig forlenget
Avtaler om samfunnsutvikling		
	Samarbeidsavtale om landbruks- og næringsutvikling i kommunesektoren	31.12.2012

Områder der partene vurderer om det skal inngås nye avtaler

Samarbeidsavtale på kunnskapsområdet	Prosess om reforhandling pågår
Ny rammeavtale NAV	

Videreutvikling av konsultasjonsordningen

Etter behandling i Hovedstyret har KS spilt inn forslag om å erstatte det andre og det tredje konsultasjonsmøtet med direkte bilaterale møter med de enkelte departementer, men med politisk deltagelse også fra KRD i de bilaterale møtene. KS foreslo at de bilaterale møtene til erstatning for det andre møtet burde oppsummeres i et eget møte med KRD og FIN.

Regjeringen har behandlet forslaget, og ønsker å avvikle det tredje konsultasjonsmøtet fra og med 2011. TBUs høstrapport og statusrapporteringen på de bilaterale samarbeidsavtalene har vært faste elementer i det tredje møtet. Dette foreslår regjeringen å legge fram til det fjerde møtet i stedet. Regjeringen legger til grunn at KS og de enkelte departementer kan avtale bilaterale møter ved behov (utenfor ordningen).

Et argument for å ha et tredje møte i slutten av august hvert år, har fra KS sin side vært at KS da kan gi en tilbakemelding på kommuneproposisjonen før regjeringen sluttbehandler statsbudsjettforslaget. KS landsstyre har rutinemessig avgitt uttalelse om kommuneproposisjonen i sitt vårmøte, og administrasjonen legger til grunn at KS sitt syn derfor uansett vil være kjent informasjon for regjeringen. Det vil likevel kunne være behov for å gjenta dette i egne politiske møter med regjeringen.

Dialogen mellom KS og medlemmene har blitt forbedret i inneværende år, gjennom behandlingen av notat i fylkesstyrene i forbindelse med forberedelsen av møtene. Dersom det tredje møtet avvikles, bør dette erstattes med bilaterale møter, slik KS foreslo. Gitt at slike møter avvikles innenfor en rimelig tidsperiode, vil det gi mulighet til en samordnet medlemsbehandling. For KS bør det derfor være en viktig premiss at hvis/når det tredje (plenums)møtet faller bort, erstattes dette med bilaterale møter med de viktigste sektordepartementene + KRD/FIN, i forkant av Regjeringens sluttbehandling av statsbudsjettet. Hvis ikke, vil bortfallet av det tredje møtet bety en svekket dialog, ikke utviklet, slik intensjonen med KS sitt forslag var. Om det formelt sett er bilaterale møter utenfor ordningen – slik det uansett er flere av gjennom året – er i denne sammenheng mindre viktig.

Sigrun Vågeng

Helge Eide

11/31 Rapport for første kvartal 2011

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/31

Forslag til vedtak

Hovedstyret tar rapport for første kvartal 2011 til orientering.

Saksframstilling

Rapporten tar utgangspunkt i styrets 4 innsatsområder, 8 hovedmål og resultatmål for 2011.

Fra rapporten framhever administrerende direktør følgende:

- KS har hatt god mediedekning første kvartal. Innen interessepolitisk område har det vært mye omtale av samhandlingsreformen, KS budsjettundersøkelse, lokaldemokratiundersøkelsen og satsing på kollektivtrafikk i byene. Innen arbeidslivsområdet har det vært mye omtale om sosial dumping og behovet for fleksible arbeidstidsordninger.
- Strategikonferansene i fylkene samlet 1600 deltakere. Dette er en nedgang på 200 fra fjorårets konferanser.
- KS har fått utarbeidet tre rapporter om samferdsel som har vært brukt i konsultasjonsmøtene, Regjeringens kontaktkonferanse og med god dekning i media. Det er rapport om kollektivtrafikkens rammebetingelser, rapport om prisutviklingen i vedlikeholdskontraktene som Statens vegvesen har inngått de siste årene og rapport om transportutfordringene i de ni største byområdene fra til 2030.
- KS arrangerte et godt besøkt debattmøte på Litteraturhuset på bakgrunn av rapporten "Frihet til likeverd". Den viser at lokalt selvstyre og lokal tilpasning er en forutsetning for at kommunesektoren skal kunne løse oppgavene sine. Likeverdig behandling er et viktig prinsipp for innbyggerne, ikke likhet som sådann.
- KS har hatt stort engasjement i forhold til samhandlingsreformen. Det er arrangert nasjonal høringskonferanse, diskusjoner på strategikonferansene og avgitt hørings svar. I dette arbeidet er det tydeliggjort hva som blir kommunale oppgaver, ansvar og myndighet, krav om fullfinansiering og nødvendig kompetanseoppbygging.
- Mellomoppgjøret 2011 ble forberedt med mandat, samarbeid med arbeidsgiverorganisasjonene, medlemsdialog og samtaler med avtalepartene.
- Hovedstyret utnevnte nytt kommunesektorens etikkutvalg for perioden 2011-2014.
- KS har tatt initiativ i forhold til kommunene og kriminelle MC-bander. Hovedstyret behandlet sak om dette i januar.

HOVEDOMRÅDE 1: Interessearbeidet/rammevilkår

Hovedmål 1: Kommunesektorens lokaldemokratiske handlefrihet skal bedres når det gjelder oppgaveløsning og økonomiske prioriteringer.

Resultatmål :

1. *KS skal påvirke Regjeringen for å sikre en inntektsvekst til kommunesektoren som gir grunnlag for et netto driftsresultat på 3 pst, samtidig som vedlikeholdsetterslepet reduseres og tjenestekvaliteten opprettholdes.*

Utgivelsen av "Kommunene og norsk økonomi" pekte særlig på økende gjeld og sårbarhet ved renteøkning. Rapporten gikk til Stortinget, staten, organisasjoner, media, medlemmer m.v. og ble brukt ift strategikonferanser, politiske møter, media, kronikker m.m.m. Ga også grunnlag for KS' arbeid i TBU som i sin rapport pekte på mye av det samme. KS' regnskapsundersøkelse (før Kostraresultatene), som viste et svakt og fallende netto driftsresultat i 2010, dannet grunnlag for krav i konsultasjonene for statsbudsjettet 2012. Ifm konsultasjonene tok KS også opp samarbeid med staten om mekanismer for bedre forvaltning av realkapitalen (bygg/vei). Fagartikkel er utarbeidet og spredt.

2. *KS skal benytte konsultasjonsordningen aktivt til å fremme interessepolitiske posisjoner overfor staten som er godt forankret hos medlemmene, med faglig god dokumentasjon, og som sikrer fullfinansiering av reformer.*

KS' budsjettundersøkelse dokumenterte at tjenestetilbudet i 2011 fortsatt bygges ut. Det ga ytterligere grunnlag for krav i konsultasjonene, og ble spisset i notat om kostnader ved tiltak staten og nasjonale politikere "lover" innbyggerne – samt automatiske kostnadsøkninger pga demografi, tidligere vedtak m.v.. Dette synliggjør forventningsgapet og vil oppdateres periodisk. FoU-en "Er statlige reformer fullfinansiert" ble presentert og bredt omtalt. Konklusjonene, bl.a. underfinansiering av barnehagereformen med 2 mrd og svak statlig info, er brukt overfor staten, på strategikonferansene m.v..

Det er gjennomført en skriftlig dialog med alle fylkesstyrene i forkant av første konsultasjonsmøte med staten i mars. Innspillene ble benyttet i det forberedte materialet, og det er gitt tilbakemelding til fylkesstyrene på hva som ble tatt opp. Hovedstyret har vedtatt sak om hvordan bosettingsarbeidet av flyktninger skal kunne effektiviseres uten bruk av tvang overfor kommunene.

Administrativt er det fremmet sak om reforhandlede avtaler for barnevern og det boligsosiale området og ny avtale om kvalitetsutvikling i barnehage og grunnutdanning.

KS har foreslått forbedringer av tilskuddsordningen for sykehjem og omsorgsboliger, som er delvis oppfylt gjennom endringer iverksatt av Regjeringen i første kvartal i år. KS har spilt inn til det faste møtet i april at forbedringer i ordningen for ressurskrevende tjenester blir gjort, ved at den omfatter personer i ordningen også etter at de fyller 67 år.

KS har fått utarbeidet en rapport om kollektivtransportens rammebetingelser som viser at fylkeskommunene har økt sitt bidrag til finansiering av kollektivtransporten med 76 % de siste seks årene, mens økningen i de frie inntektene har vært på 31 %. Smertegrensen for fylkeskommunenes eget bidrag er dermed for lengst nådd.

KS har også i samarbeid med fylkeskommunene fått utarbeidet en rapport om prisutviklingen i vedlikeholdskontraktene som Statens vegvesen har inngått med utgangspunkt i anbud de senere årene. Ved første gangs fornyelse av kontraktene i 2008 var prisøkningen 41 %, i 2009 44% og ved siste kontraktsinngåelse var prisøkningen hele 69%. Fylkeskommunene fikk med en årlig milliard ved overføringen av øvrige riksveger (nå fylkesveger) til dekning av vedlikeholdsetterslepet. Denne blir nå raskt spist opp av kostnadsøkningene i vedlikeholdskontraktene og fører til at vedlikeholdsetterslepet øker ytterligere.

KS har fått utarbeidet en FOU-rapport, utført av Urbanet Analyse, om muligheter for å løse transportutfordringene i de 9 største byområdene fram til 2030. Rapporten viser at valget står mellom kraftig utbygging av kollektivtrafikken eller kø og kaos i de største byene. Ifølge analysen vil det bli over dobbelt så dyrt å la biltrafikken ta den ventede trafikkveksten som å bygge ut kollektivsystemet. Forskjellen vil være på over 140 milliarder kroner. Analysen viser også det overraskende resultat at det ikke spiller noen rolle om vi velger en løsning med dagens fordeling mellom bil og kollektivtrafikk eller en ren bilbasert løsning. Begge vil kreve investeringer på over 280 milliarder kroner fram til 2030. Begge vil også gi en bilandel på over 60 prosent. Dette viser at det er behov for et kraftig trendsifte i bevilgningene til kollektivutbygging. En har reelt sett ikke noe valg. Alle andre alternativer har altfor store samfunnsøkonomiske kostnader, ikke minst i form av kø og trafikkaos.

Kunnskapen fra de ovennevnte rapportene benyttes i KS' interessepolitiske arbeid, blant annet i konsultasjonsmøtene og i Regjeringens kontaktkonferanse. Rapportene har også fått meget god dekning i media.

KS i fylkene og konsultasjonsordningen:

Fra 2011 er fylkesstyremøtene tidsmessig plassert slik at det enkelte fylkesstyre har anledning til å gi innspill til tema og synspunkter på de sakene som skal behandles i de ulike konsultasjonsmøtene. De aller fleste fylkesstyrene har benyttet seg av denne muligheten, og er godt fornøyd med den muligheten de nå har fått til å kunne påvirke KS sitt arbeid på dette området.

Vi registrerer også et økende antall andre saker der fylkesstyrene enten på eget initiativ eller fordi de bli invitert til det, kommer med innspill og vedtak de ønsker organisasjonen skal arbeide videre med.

- 3. KS skal påvirke Regjeringen til å utvide det lokalpolitiske handlingsrommet, og sørge for at fordelene ved økt lokalt handlingsrom kommer tydelig fram i forbindelse med kommunevalget 2011.*

KS har i månedsskiftet januar/februar gjennomført KS' barnehagekonferanse "Endelig stor!", hvor rammefinansiering og likebehandling var et hovedtema.

KS har kommet til enighet med Private Barnehagers Landsforbund om en mønsteravtale for samarbeidsavtaler mellom kommuner og private barnehager. Avtalen har sendt ut til alle landet kommuner og medlemsbarnehagene i PBL. KS har gjennom innhenting av tall fra 75 av de 100 kommunene med fleste barne i alderen 1-5 år dokumentert at kommunen i gjennomsnitt har økt bevilgningene til barnehagene fra 2010 til 2011.

KS har gjennomført dialogmøter med stortingsgruppene til Høyre, Frp og KrF og med Helse- og omsorgskomiteen, Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen og Kommunal- og forvaltningskomiteen.

Utvidelsen av timetallet for innvandrere innenfor voksenopplæringen er meldt opp som ny kostnadsberegningssak.

KS har utarbeidet et innspill til Regjeringens arbeid med å utforme nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging og aktivt fremmet disse i møter på administrativt nivå. Regjeringen har foreløpig ikke fulgt opp sine løfter om å involvere kommunesektoren på politisk nivå før disse blir framlagt til sommeren. KS trykker på for å få dette til.

KS har utarbeidet et omfattende innspill til KRDs arbeid med en stortingsmelding om statlig styring. Prinsippene ble behandlet av Hovedstyret, samt forslag til virkemidler for å øke det lokalpolitiske handlingsrommet. Kunnskapsgrunnlaget og posisjonene har blitt benyttet som underlag for politisk dialog med KRD, Kommunalkomiteen, stortingsgruppene fra Høyre og Fremskrittspartiet og i Regjeringens kontaktkonferanse med fylkeskommunene.

FOU-rapporten "Frihet til likeverd" ble ferdigstilt. Den viser at lokalt selvstyre og lokal tilpasning er en forutsetning for at kommunesektoren skal kunne løse oppgavene sine. Likeverdig behandling er et viktig prinsipp for både innbyggere og politisk og administrativ ledelse i kommunene, ikke likhet som sådan. Rapporten ble presentert på et godt besøkt møte på Litteraturhuset og har fått god omtale i media, bl.a gjennom en kronikk i DN.

4. *KS vil arbeide for rammebetingelser som sikrer kommunesektoren handlefrihet innen helse- og omsorg og utdanning, og være en pådriver for videreutvikling og forenkling av systemer og fullfinansiering av nye oppgaver som gjør kommunesektoren i stand til å utvikle og dokumentere kvaliteten på tjenestene.*

Samhandlingsreformen:

KS har i denne saken hatt en tett dialog med HOD både om innholdet og implementering av reformen hele veien fram til Stortingsmelding om reformen ble lagt fram 08.04. Samarbeidet har skjedd både i administrative arbeidsgrupper og i møter både med departementsråd og helseminister i slutten av mars. KS sine synspunkt har hatt gjennomslag, og det er enighet om å inngå en intensjonsavtale mellom HOD og KS om gjennomføring av reformen.

I begynnelsen av januar arrangerte KS en nasjonal høringskonferanse knyttet til forslagene til ny helse- og omsorgslov, ny folkehelseplan og ny helse- og omsorgsplan. Det var bra oppslutning og god mediedekning på konferansen, med ca. 20 avisoppslag i ettertid.

I mange av fylkene ble det også arrangert tilsvarende lokale konferanser i regi av det lokale KS.

Kommunene har gjennom sine hørings svar, uttalelser fra fylkesmøter og svar på spørsmålene i KS sitt debatthefte og diskusjonene på strategikonferansene vært tydelige på behovet for klargjøring av hva reformen faktisk inneholder. Dette gjelder tydeliggjøring av kommunale oppgaver, ansvar og myndighet, fullfinansiering, kompetansebygging og bistand fra KS til gjennomføring, evaluering og interessepolitikk.

Det er skrevet to saker til Hovedstyret i denne perioden, samt at KS har vedtatt et nytt FOU-prosjekt om pasientforløp og kostnader, som skal gjennomføres i 2011.

KS Advokatene har i løpet av perioden utarbeidet en skisse for planlegging av fire regionale seminarer om rettslige konsekvenser av samhandlingsreformen.

KS har fra medlemmene fått mange gode tilbakemeldinger på arbeidet knyttet til reformen. Dette gjelder særlig informasjon, medlemsforankring i høringsprosessen og bistand fra KS i et stort antall møtefora der reformen har vært tema.

Det er utviklet nye kvalitetsindikatorer for fastleger, helsestasjoner, fysio-/ergoterapi og idrett, bl.a. sammen med de ti største kommunene (ASSS). Disse vil spres til øvrige kommuner etter utprøving.

Utdanning:

Det er i samarbeid med KD utarbeidet en ny kvalitetsavtale innen barnehageområdet og grunnopplæringen. Avtalens innhold er klarert med KD, men er ennå ikke behandlet av Hovedstyret i KS.

Det er viktig å markere KS som en vesentlig utdanningspolitisk aktør på vegne av våre medlemmer. Det er derfor avholdt et arbeidsmøte med KUF komiteen, med tydelige budskap fra KS og god dialog med komiteen. For å være tett på de rette aktørene og møtearenaene har utdannings satsingen siden nyttår også holdt ca. 30 innlegg og foredrag i ulike sammenhenger.

På samme måte er det viktig å markere KS strategiske interesser i ulike partnerskap som for eksempel NY GIV og GNIST. Spesielt i sistnevnte har KS fått gjennomslag for flere innspill, bl.a. i forståelsen av veiledningsordningen for nyansatte.

Vi arbeider også for å utvikle gode relasjoner til Universitets/ høyskolesystemet, og satser sterkt på rektorskolen som en arena. KS blir nå ønsket inn i dette arbeidet, der vi fronter både arbeidsgiver – og utviklingspolitikk, og innføring i lov og avtaleverk.

Det er i denne perioden også avgitt fire høringsuttalelser som berører KS sine strategiske interesser. Det gjelder 1. Evaluering av Senter for internasjonalisering av høgre utdanning. 2. Tid til læring. 3. Med forskertrang og lekelyst. 4. Kulturskoleløftet – Kulturskole for alle.

Det arbeides nå med å utvikle og gjennomføre flere viktige FoUer innenfor Utdanningsområdet. En FOU om klassesdeling hadde ferdigdato 31. mars.

5. *KS skal arbeide for rammebetingelser som sikrer at kommunesektoren kan legge til rette for reduserte klimagassutslipp og effektive klimatilpasningstiltak.*

En dagsordenssettende FOU om klimatilpasning er gjennomført og formidlet med bra mediadekning. En relativt omfattende høringssak om klimatilpasning ble behandlet i Hovedstyret i april. Det drives ellers et løpende påvirkningsarbeid for å få KLOKT inn som en del av klimameldingen 2011. KS klimaarbeid er ellers kommunisert til ulike relevante målgrupper som bl.a statssekretærene i seks departement, Klif, Stortingsrepresentanter, fylkesordførerne, samt flere større medieoppslag. KS har også gitt bidrag til samordning og forbedring av statistikk og indikatorprosjekter på klimaområdet. Disse er levert SSB. I tillegg gir KS faglig bistand på klimatiltak i landbruket, jfr. samarbeidsavtale mellom LMD og staten. Her opplever vi imidlertid treg framdrift i en arbeidsgruppe med samme departement.

6. *KS skal synliggjøre behovet for bedre rammebetingelser for innovasjons- og IKT-arbeidet i kommunesektoren, og fremme forslag om slike forbedringer.*

KS har siden våren 2010 samarbeidet med KRD, FAD og Difi om mer samordning av IKT i kommunesektoren og mellom kommunesektoren og stat. Prosjektet har så langt resultert i en rapport i mars 2011, som synliggjør at det er behov for økt samordning og et felles fagmiljø for IKT i kommunesektoren. Hovedstyret i KS har også bedt administrasjonen utrede hvordan dette arbeidet kan organiseres og finansieres.

Standardisering er høyt på dagsorden både i KS og hos statlige myndigheter. Kommunesektoren bør ta i bruk flere standarder for å sikre gode digitale tjenester i fremtiden. KS har i denne perioden særskilt engasjert seg i standardisering og arkitekturutvikling på helseområdet. Informasjonssikkerhet har fått en del mediaoppmerksomhet i denne perioden. Mange kommuner kritiseres for manglende rutiner og kompetanse. KS samarbeider med Helsedirektoratet om gjennomføring av instruktørkurs i Norm for informasjonssikkerhet. NAV har store utfordringer på IKT området. KS har i dialog med NAV sørget for at kommunene får mulighet til å fortsette med delvis forhåndsutfylling av hjelpemiddelsøknader, og levert forslag til en samarbeidsmodell mellom KS og NAV i arbeidet med IKT moderniseringen.

Hovedmål 2: Kommunesektoren (KS) skal påvirke i alle EU/EØS-relaterte spørsmål som har stor betydning for kommunesektoren.

Resultatmål:

1. *KS skal fremme medlemmenes interesser i EU/EØS relaterte spørsmål både direkte overfor norske myndigheter og indirekte overfor EU via europeiske organisasjoner KS deltar i, med vekt på forbedringer av regelverket for offentlige anskaffelser og offentlig støtte.*

KS har dette kvartalet arbeidet med modernisering av anskaffelsesreglene på både europeisk og nasjonalt nivå gjennom innspill til FAD, og deltakelse i CEMR drafting-group. Temaet er også aktualisert internt i KS gjennom saksframlegg til KS' fylkesstyrer og notat til Hovedstyret, og det er igangsatt en spørreundersøkelse til KSI-medlemmene. Kommunesektorens interesser i Europapolitiske spørsmål er også ivaretatt gjennom presentasjoner for/innspill til Europautredningen; Nasjonalt Europaforum, EØS-koordineringsutvalget og et møte mellom EU-kommisær Barnier og partene i arbeidslivet. Det er også avholdt eget møte med EU-landenes ambassadører i Norge.

Regionene:

Forholdsvis mange fylkesstyrer spilte inn synspunkter til KS sitt arbeid med offentlige anskaffelser – Europakommisjonen sin grønnbok om modernisering av anskaffelsespolitikken.

HOVEDOMRÅDE 2: Arbeidsgivervirksomheten

Hovedmål 3: Arbeidsgiverpolitikken skal bidra til at kommuner og bedrifter i KS-området er i stand til å løse innbyggernes behov.

Resultatmål:

1. *KS skal være en pådriver for at kommunesektoren beholder, utvikler og rekrutterer kritisk kompetanse for å nå sine mål.*

Rekrutteringsmodellen for beregning av rekrutteringsbehov fram til 2019 i ulike yrkesgrupper brukes aktivt av 4 kommuner (med over 25 000 innbyggere). Disse er gitt faglig bistand. Opplæring er i gang med 6 andre og 3 nye er avtalt for 2.kvartal. Samlenotat for totalt rekrutteringsbehov 2009-19 i alle landets kommuner fordelt på ulike yrkesgrupper er utarbeidet og viser at antall ansatte i kommunesektoren antas å øke med 27 000 eller 7% til 2019. Pga turnover må det ansettes 805 000 nye personer i sektoren fram til da.

Det er formalisert et samarbeid med prosjektet "Flink med folk i første rekke" som formidler erfaring og kunnskap om strategisk kompetanestyring. Status for KS rekrutteringsstrategi er lagt fram som orienteringssak for Hovedstyret.

KS traineeordning videreføres. Kull 3 er avsluttet og det er invitert til kull 5.

KS deltar i referansegruppe for stortingsmelding om velferdsutdanningene. Arbeidsgruppe for ny samfunnskontrakt startet opp i vinter, men arbeidet er utsatt ifht departementets framdriftsplan, blant annet på grunn av utredning om rett til læreplass og/eller forsterket vg3 som er under arbeid på oppdrag av Utdanningsdirektoratet.

Regionene:

Som eksempler på aktiviteten i regionene kan nevnes:

KS Finnmark har i samarbeid med Fylkesmannen etablert rekrutteringsprosjektet "Kom og Bli", som har til hensikt å hjelpe kommunene til å få en rekrutteringsstrategi. Hovedfokus er utdanning- og helsesektoren, da det er her rekrutteringsbehovet er størst. Syv kommuner deltar i prosjektet. Rådmannsutvalgene i Vest-Norge har satt dette på dagsorden. Man har bl.a startet et samarbeid med BI om videreutdanning for ansatte innen teknisk sektor.

KS i flere regioner driver et mer aktivt påvirkningsarbeid for å få våre medlemmer til å ta i mot flere lærlinger.

- 2. KS skal bidra slik at medlemmene når målene som er satt i IA-avtalen om redusert sykefravær, flere arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne og økt avgangsalder.*

Sykefraværet viste en fortsatt nedgang i mars 2011 (SSB-tall).

Det er så langt i 2011 gjennomført kurs/seminar i IA-ledelse i en rekke kommuner og samlinger for personalledere fylkesvis.

Som en del av partsamarbeidet i KS-området er det utarbeidet en brosjyre rettet mot barnehagesektoren.

Regionene:

Det er gjennomført kurs i IA ledelse i 8 fylker, med god deltakelse fra våre medlemmer.

Ellers jobbes det aktivt med IA spørsmål i alle regioner, blant annet sammen med NAV og partene i arbeidslivet.

KS Nord-Norge har et eget utviklingsverksted angående sykefravær.

Kommunene som deltar i dette har hatt en positiv utvikling i sykefraværet.

KS Vest har et eget utviklingsverksted for å finne nye og innovative metoder for å redusere sykefraværet

- 3. Være en pådriver for å iverksette nye tiltak og prosjekter for å løse kommunenes arbeidskraftbehov gjennom for eksempel bruk av teknologi, forsøk med alternativ kompetanse, arbeidsformer og arbeidstidsordninger.*

I forbindelsen med offentlig debatt om turnus og arbeidstidsordninger kom det innspill til bruk av 25 mill. til forsøk om redusert deltid som er avsatt over statsbudsjett for 2011. Det er sendt ut invitasjon og forhandlinger om FoU-prosjekt om deltidsarbeid i kommunesektoren. KS deltar i et nytt samarbeidsprosjekt, "Sammen om en bedre kommune" med KRD og hovedsammenslutningene.

- 4. KS skal bidra til et kvalitativt godt og koordinert tilbud for opplæring, kompetansebygging og utvikling av medlemmene i deres arbeidsgiverrolle.*

En rekke utviklingsverksteder som ble igangsatt i 2010 videreføres og avsluttes i år. Forberedelsene til Arbeidslivskonferansen 27. september 2011 er i rute. Arbeidsgiverperspektivet innarbeides i nytt folkevalgprogram og i arbeidet med samhandlingsreformen.

Det er igangsatt et FoU-prosjekt om "Sosial dumping i kommunesektoren ved anskaffelser – omfang og tiltak". Temaet sosial dumping er fulgt opp i møter med myndigheter, og gjennom deltakelse i treparts bransjeprogram innen renhold.

Regionene:

De fleste fylker har i mange år hatt ulike former for nettverk for ansatte som jobber med HR spørsmål. I KS Hordaland er det reetablert et slikt nettverk. På tilsvarende måte er det fattet vedtak om etablering av slikt nettverk i Akershus.

- 5. KS skal ha utviklet og formidlet verktøy, metoder og ny kunnskap om styring, organisering, ledelse og god etisk praksis i folkevalgt styrte virksomheter.*

Etikk:

Hovedstyret oppnevnte i januar medlemmer til nytt Kommunesektorens Etikkutvalg for perioden 2011-2014. Etikkutvalget hadde sitt første møte i mars, der de bl.a ga råd til KS om etikk i folkevalgprogrammet.

Styrevervregisteret er fremdeles i vekst. Pr. 31.03 har 8.357 personer registrert seg. 59 bedrifter og 342 kommuner/fylkeskommuner har avtale om bruk. KS har en målsetting om å øke bruken av registeret særlig blant KS Bedrift sine medlemmer. 5 nye bedriftsmedlemmer har inngått avtale om bruk siden årsskiftet.

God egenkontroll er en viktig side av arbeidet med å styrke etisk standard. Fase 1 av FoU prosjektet Styrking av administrasjonssjefens internkontroll og risikovurdering er ferdig, og det foreligger en rapport fra KPMG. Fase 2 av prosjektet er å utvikle et idehefte for internkontroll.

Etikkportalen som KS lanserte i oktober 2010 i samarbeid med KRD er kommet godt i gang.

Prosjektet Samarbeid om etisk kompetanseheving i helse og omsorg har rekruttert 42 nye kommuner til nettverksarbeid, med oppstart i mai. Tilbudet om slikt nettverksarbeid synes populært blant våre medlemmer. I perioden har det vært avholdt nettverksmøter og konferanser i 5 ulike fylker.

Hovedmål 4: Tariffoppgjør og særavtaleforhandlinger i 2011 skal bidra til god arbeidskraftsituasjon, bedret tjenestekvalitet og nyskaping

Resultatmål:

1. *Mellomoppgjøret i 2011 forankres og gjennomføres i samsvar med medlemmenes prioriteringer og på grunnlag av den økonomiske situasjonen på forhandlingstidspunktet og lønnsutvikling i andre tariffområder.*

Avdelingene Kompetanse og Medlemsservice og Forhandling og Tariff ble slått sammen til KS Forhandling pr. 1. mars. Gjennom 1. kvartal har avdelingen hatt lav bemanning, både på grunn av fratreden og langtidssykefravær. Det er tilsatt tre nye rådgivere/spesialrådgivere. En ny medarbeider har tiltrådd.

Til tross for dette er lønnsforhandlingene forberedt og omfatter bl.a. hovedstyrets mandat, samarbeid med arbeidsgiverorganisasjoner, medlemsdialog og -forankring samt forberedende samtaler med partene.

2. *Avtaleverk for leger forvaltes og reforhandles for å ivareta kommunenes behov for helsetjenester av god kvalitet.*

I forbindelse med KS hørings svar til samhandlingsreformen er det gitt innspill til konkretisering av framtidig legetjeneste samt vurderinger av innholdet i forslag til lov om folkehelsearbeid, forslag til lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og stortingsmeldingen om Nasjonal helse- og omsorgsplan.

3. *Særavtale for undervisningspersonalet (arbeidstidsavtalen) reforhandles i tråd med medlemmenes prioriteringer.*

Arbeidet er i gang gjennom oppdaterte data fra FoU-rapport (Rambøll 2009) som er under utarbeidelse. Mål og strategi for forhandlingene er drøftet i relevante medlemsnettverk.

HOVEDOMRÅDE 3: Utviklingsarbeidet

Hovedmål 5: KS skal være kommunesektorens viktigste utviklingspartner på helse, utdanning, klima samt prioriterte områder innenfor lokalsamfunnsutvikling

Resultatmål:

1. *KS skal ha medvirket til at kommunene blir den helhetlige inngangsporten til helsetjenestene, og sammen med våre medlemmer sørge for god gjennomføring av samhandlingsreformen med vekt på pasientsikkerhet, kompetansebygging og økt kvalitet.*

Samhandlingsreformen i regionene:

Dette arbeidet er det høyest prioriterte enkeltområdet i regionene. Hver region bruker i snitt minst en stilling til formålet. Arbeidet i denne perioden var innledningsvis preget av bistand til kommunene i høringsprosesser, gjennom ulike former for informasjonsarbeid, og ved at KS arrangerte lokale høringskonferanser. KS sitt arbeid på dette området er blitt meget godt mottatt hos våre medlemmer.

KS sine tjenester er generelt veldig etterspurt i alle regioner. Medlemmene har imidlertid organisert seg på ulikt vis i sitt samarbeid, og det medfører at også KS sitt arbeid har ulik karakter fra fylke til fylke. I Midt-Norge er alle kommunene inndelt i 15 kommunegrupper med relativt tett samarbeid, mens man andre steder har en mye løsere organisering.

Felles for alle er imidlertid at samarbeidet med helseforetakene, både de regionale og de lokale, er styrket, og at representanter for KS lokalt, både på politisk og administrativt nivå, er sentrale aktører i de samarbeidsarenaer som er etablert.

KS i fylkene rapporterer nå om økende kontakt med lokale utdanningsinstitusjoner.

Det registreres også at flere og flere medlemmer ønsker bistand fra KS i forberedelsene til forhandlinger om nye avtaler med helseforetakene.

Hovedoppgavene for KS i fylkene i tiden framover vil være å bistå kommunene i iverksettingsarbeidet.

Flink med folk i første rekke:

79 nye kommuner deltar i prosjektet dette året. Tema er strategisk kompetansestyring og ledelse, og målet er at disse kommunene i løpet av året skal ha utarbeidet og fått vedtatt en strategisk kompetanseplan for kommunens helse – og omsorgstjenester.

Totalt 137 kommuner deltok i forrige fase av prosjektet. Rapport for denne fasen er ferdigstilt og formidlet. Rapporten synliggjør gode resultater på ledelse i tverrfaglig samarbeid. Kommunene er godt fornøyd med deltakelsen i det nasjonale prosjektet, og med sin innsats i de lokale prosjektene. Helsedirektoratet som har finansiert prosjektet er også fornøyd med resultatene.

Sammen for barn og unge:

Prosjektet avsluttes til sommeren. Arbeidet med å beskrive modeller og metoder er i gang i deltakerkommunene. Prosjektet har ellers formidlet erfaringer, gode eksempler og nyheter innen samordning og samhandling for utsatte barn og unge i ulike skriftlige publikasjoner og konferanser.

2. *KS skal sammen med våre medlemmer drive tjenesteutvikling innen utdanningsområdet, med vekt på kvalitetsutvikling, kvalitetsvurdering og kvalitetssikring.*

KS videreutvikler samarbeidsprosjektet "Sammen om den gode utdanningsledelse" med Utdanningsforbundet. Partene har i felleskap utarbeidet et arbeidshefte om utdanningsledelse som er distribuert til alle landets skoler og barnehager.

KS har også etablert et samarbeid med NHO om "Arbeidsliv i skolen". NHOs utgangspunkt var et prosjekt om "Næringsliv i skolen", men KS fikk gjennomslag for å utvide rammene til å gjelde hele arbeidslivet.

Vi har også denne perioden etablert et tettere og mer formalisert utdanningsfaglig samarbeid med Utdanningsdirektoratet. Et samarbeid KS har store forventninger til.

KS inngikk i januar sammen med staten og partene i arbeidslivet avtale om et nytt manifest mot mobbing.

Utdanning i regionene:

Arbeidet med utdanningsspørsmål er prioritert i alle regioner. Prioriteringene er noe ulike fra fylke til fylke, men skoleeierrollen, utdanningsledelse, GNIST og NY GIV er oppgaver som går igjen de fleste steder.

KS lokalt drifter og deltar i ulike typer skolenettverk over hele landet. Noen nettverk gjelder bare for kommunene, mens andre nettverk også inkluderer både tillitsvalgte, Fylkesmannen og Universitet- og høyskoler.

Det er i denne perioden avholdt ulike typer samlinger, seminarer og konferanser rundt disse temaene.

GNIST partnerskapet i Akershus og Oslo, som KS koordinerer har også arrangert stand for lærerutdanning på to utdanningsmesser.

KS Vest-Norge avsluttet i mars et utviklingsverksted om ny lese og skrivemetodikk ved hjelp av PC. Dette viste seg å bli meget vellykket, og kan komme til å bli et litt banebrytende arbeid.

- 3. KS skal ha lagt til rette for at kommunenes klima og energiplaner, medregnet planer for klimatilpasning blir gjennomført.*

KS har inngått ny samarbeidsavtale med Enova. I samarbeid med disse er det gjennomført seks kurs i energieffektivisering med 104 deltakende kommuner.

Gjennom KS FoU ordning er det utviklet et web-basert beregningsverktøy for å kvantifisere CO₂-effekter av lokale klimakutt tiltak.

Et web-basert planverktøy for konkretisering av status, mål og tiltak i klima- og energiplanene er under utvikling.

Det er også avholdt et planleggingsmøte med MD med sikte på avklaring av roller og framdrift med tanke på etablering av læringsnettverk for mellomstore byer, og en grensedracting mot Framtidens byer som omhandler de fjorten største byene.

Regionene:

Regionene har ulik kompetanse på området, og det avspeiler seg også i den lokale aktiviteten. I et par fylker har medarbeidere fra programmet Livskraftige kommuner gått over i stillinger i regionene. Naturlig nok er aktiviteten rundt klimaarbeidet størst her. Både KS Agder og KS BTV har for eksempel arbeidet en del med miljøsertifisering. Gjennom KS BTV er det utdannet ca. 90 internkonsulenter i kommunene, som kan bli en ressurs for kommuner og fylkeskommunene i arbeidet med miljø og klimaspørsmål.

På Agder arbeides det også aktivt med klimaplanstrategier gjennom to kommunenettverk, med enkeltkommuner og med de to fylkeskommunene.

KS i stort sett alle fylker deltar i knutepunktsamarbeidet i regi av Fylkesmannen. Prosjektet går ut på å stimulere til å ta samfunnsansvar ved offentlige innkjøp. Den lokale aktiviteten i arbeidet er nok noe varierende fra fylke til fylke.

- 4. KS skal ha satt i verk tiltak for å bistå i kommunenes innovasjonsprosesser gjennom kunnskapsutvikling og –spredning, herunder sørget for å heve kommunenes kompetanse på strategisk ledelse av IKT-området.*

Både innovasjons- og IKT arbeidet i KS har fått økt oppmerksomhet både i media og blant våre medlemmer den senere tid. Spesielt saken om evt. ny felles IKT organisering vekte ganske stor interesse i media. Både Innovasjonsalliansen og IKT-forum har også tatt i bruk nye sosiale medier som Facebook, Twitter og Origo for medlemskommunikasjon. Antall deltakere øker jevnt og trutt. Det er også holdt et titalls foredrag både om IKT politikk og innovasjon i denne perioden.

Hovedstyret har vedtatt revidert strategi for e-kommune 2012.

Velferdsteknologi er et tema der mange medlemmer etterspør KS sin kompetanse. Vi har nå gjennomført en undersøkelse om bruk av velferdsteknologi i alle kommuner, der resultatene nå er presentert for ulike målgrupper. Det arbeides nå med en dypere analyse av dataene fra undersøkelsen i samarbeid med Bærum kommune.

KS Midt-Norge har også inngått et samarbeid med Fylkesmennene i regionen om et eget velferdsteknologiprojekt, der det nå ser ut for at 10 kommuner får 10 mill. fra staten for å drive utviklingsarbeid og ta i bruk ny teknologi.

KS deltar i EU prosjektet CEMSDI som handler om kompetanseheving blant offentlige ledere når det gjelder strategisk IKT. I hovedsak bygger nå store deler av dette prosjektet seg på det metodeverket som vi bruker i Norge, og som er utviklet i KS.

KS organiserer prosjektet med rådmannsnettverk. I denne perioden har det vært gjennomført 7 nettverkssamlinger med i alt 58 deltakende kommuner. Tilbakemeldingene vi får på dette opplegget er veldig gode.

Innovasjonsalliansen er blitt et interessant faglig og innovasjonspolitisk nettverk. Det har vært et møte denne perioden, med partnerskap og samarbeid mellom offentlig og privat sektor som tema. Tilbakemeldingene fra deltakerne er svært gode, og KS bruker arenaen og den kunnskapen som kommer ut av den, aktivt i vårt arbeids som formidlere, utviklingspartner og i interessepolitikken.

- 5. KS skal fremme nettverksarbeid mellom kommuner som redskap for kvalitetsutvikling og være pådriver for at kommunene fremmer gode planstrategier som grunnlag for en aktiv lokal og regional samfunnsutvikling.*

Innbyggerundersøkelser med 17 000 innbyggere i 32 kommuner i 2009-10 er presentert for media, distribuert til alle partienes landsmøter vinter/vår 2011 og lagt inn i Kommunedagene 2011. De viser stor tilfredshet med de kommunale tjenestene, men noe mindre med de lokaldemokratiske prosessene. Effektiviseringsnettverkene har dette kvartalet 19 nettverk for 124 kommuner og 17 fylkeskommuner fordelt på 10 tjenesteområder. Nytt nettverk er under utvikling for alle kommunene i Knutepunkt Sørlandet. Pilotnettverket for Robek-kommuner er brukt som eksempel på arbeid for økonomisk handlefrihet, herunder i debatt i Kommunal Rapport. ASSS-samarbeidet har besluttet 2-årig satsing på iverksetting av analyseresultatene i kommunenes endringsarbeid.

KS utøver et omfattende sekretariatsarbeid for de fylkeskommunale kollegiene, inkl. fylkesordførerkollegiet. Disse er arenaer for faglige diskusjoner og innspill fra fylkeskommunene og presentasjon av KS-kunnskapsrapporter. Kollegiene har vært benyttet aktivt i forberedelsen av fylkeskommunenes posisjoner til regjeringens kontaktkonferanse. KS-administrasjonen har også et omfattende nettverksarbeid på vegne medlemmene (i denne sammenheng fylkeskommunene) med f.eks KR D; NHD, SD, KD, MD, IN, Norges Forskningsråd, Statens vegvesen for å fremme medlemmenes interesser.

KS er i ferd med å etablere et planleggingsverktøy til bruk i kommuner og fylkeskommuner til utvikling av lokale og regionale planstrategier, klima- og energiplaner og andre plantema. Videre utvikling, finansiering og bruk utredes.

KS arbeider for at kommunene styrker sin kompetanse om hvordan god utnyttelse av EU programmer kan tjene det lokale og regionale utviklingsarbeidet. Det er arrangert temadag for KS medlemmer om EUs utdanningsprogrammer, med fokus på yrkesopplæring. Kompetanseprogrammet Norsk kommunesektor og EU/EØS er videreført, med samling i Brussel. KS har hatt dialog med Utenriksdepartementet i arbeidet med etablering av ny periode for EØS-midlene og særskilt fond for anstendig arbeidsliv og trepartssamarbeid.

Hovedmål 6: Kommunesektorens organisering skal være bærekraftig og sikre utviklingen av et lokaldemokrati med samsvar mellom oppgaver, organisering og innbyggerinnflytelse.

Resultatmål:

- 1. KS skal videreutvikle et folkevalgtprogram som gir et godt grunnlag for et godt samspill mellom gamle og nye folkevalgte og administrasjon etter lokalvalget 2011, og som mottas positivt i alle medlemsgrupper i KS.*

Nytt folkevalgtprogram for valgperioden 2011-2015 er under utvikling. Programmet skal bestå av en kjernepresentasjon (kjernebudskap) til bruk for prosessveilederne de to første dagene av programmet, teksthfte til henholdsvis alle kommunestyrerepresentanter og alle fylkestingsrepresentanter og materiale som skal være tilgjengelig på ks.no. Det er rekruttert totalt 40 prosessveiledere, 3 spesielt for bruk i fylkestingene. En stor andel av prosessveilederne er nyrekrutterte.

Markedsføringen av programmet er i gang. Det er laget informasjonsark til bruk bl.a på strategikonferansene, samt laget presentasjonsopplegg til bruk i direkte kontakt med kommuner og fylkeskommuner og informasjon utlagt på ks.no.

- 2. KS skal fremme en debatt om framtidig kommunal oppgaveløsning som tar utgangspunkt i et ønske om levende lokaldemokrati og robuste kommunale tjenester.*

KS har avholdt et presseseminar om kommunestruktur med presentasjon av erfaringene fra prosjektet "Framtidens kommunestruktur" (avsluttet i 2005), sammenslåingsprosessene i Danmark og Finland, samt KS' forslag til modell for utbetaling av inndelingstilskuddet.

Veiledningsmateriale vedr valg av interkommunale samarbeidsløsninger er under forberedelse, men avventer Regjeringens avgjørelse vedr samkommune før det ferdigstilles.

KS har i samarbeid med KRD etablert en database om lokaldemokrati. Resultatene fra 90 kommuner som har gjennomført lokaldemokratiundersøkelsen, er lagt inn i databasen, som ble åpnet i februar i forbindelse med et seminar om lokaldemokrati.

86 kommuner har fått resultatene av sin deltakelse i lokaldemokratiundersøkelsen i form av en skriftlig rapport og tilbakemelding til kommunestyret fra KS, samt tilgang til andre kommuners data gjennom databasen. Universitetet i Oslo har utarbeidet en samlet faglig rapport med totalresultatene fra undersøkelsen i de første ca 90 kommunene. Resultatene fra de enkelte kommunene i lokaldemokratiundersøkelsen har fått betydelig oppmerksomhet i regionale og lokale media. Det er registrert mer enn 100 oppslag i løpet av februar og mars.

- 3. KS skal bistå medlemmene i utviklingen av eierskapspolitikk, og være en pådriver for ytterligere profesjonalisering av lokal og regional eierskapsutøvelse.*

19 anbefalinger for godt eierskap er oppdaterte og blant annet lagt inn i Etikkportalen og inngår som et sentralt tema i det nye folkevalgtprogrammet.

KS har lagt til rette for at fylkeskommunene har utviklet en felles eierskapsstrategi for fylkeskommunenes eierskap i Innovasjon Norge.

4. *KS skal styrke kunnskapsgrunnlaget for den enkelte kommune og fylkeskommunes organisering av sin oppgaveløsning, herunder intern organisering, konkurranseutsetting, brukerstyrte valg samt samarbeid med frivillig sektor.*

Fylkesvise nøkkeltall for utvikling i pleie/omsorg, grunnskolen og barnevernet er utviklet og distribuert. Gir grunnlag for sammenlikning mellom kommunene i hvert fylke og landsnitt. Kort presentert på strategikonferansene. En dagsordenssettende FoU, to middels store og to små er iverksatt. Oppfølging gjort ift fire dagsordenssettende, atten mellomstore og fem små FoU-er. Et samlehefte med FoU om stat/kommunesektor er produsert. Flere resultater fra åtte ferdige FoU-er har fått stor medieoppmerksomhet og er brukt i interessepolitisk arbeid overfor staten og Stortinget og i høringer – herunder debatt på Litteraturhuset i Oslo om “Frihet til likeverd” og store oppslag om scenarier for transportutviklingen.

Det er ferdigstilt en rapport om hvordan kommunene gjennomfører egenkontroll i et samarbeid mellom KS og KRD. Rapporten skal danne utgangspunkt for et inspirasjonshefte om egenkontroll til bruk i kommuner og fylkeskommuner.

Trygge lokalsamfunn og forebygging av kriminalitet:

En sak om KS sitt arbeid i forhold til kriminelle MC-bander ble behandlet i januar. KS oppfordret alle kommuner til å erklære slike kriminelle miljøer for uønsket. Vedtaket fikk ganske stor media-interesse. Saken er siden fulgt opp gjennom et arbeidsseminar i København der målgruppen var lokalpolitikere, ledere, fagpersoner og politiledere fra de 19 kommunene som huser et såkalt kriminelt 1%-miljø. Også Stortingets justiskomite og representanter for den sentrale statsforvaltningen deltok.

Et sted mellom 10 og 15 ulike mediebedrifter var til stede. Seminaret fikk svært gode tilbakemeldinger. En viktig suksessfaktor var at de ulike partene med ansvar for området for første gang møttes *sammen* for å diskutere utfordringene.

HOVEDOMRÅDE 4: Medlemsorganisasjonen og konsernet:

Hovedmål 7: For å ivareta medlemmene skal KS ha et sterkt omdømme i alle relevante målgrupper

Resultatmål:

1. *KS skal søke løsninger som samler på tvers av geografi, kommunestørrelse og partipolitiske skillelinjer.*

Hovedstyret har i 1. kvartal hatt 15 saksframlegg, 6 orienteringssaker og 5 notat til behandling. Blant saksframleggene var 3 høringssaker, bl.a. samhandlingsreformen – forslag til ny kommunal helse- og omsorgslov og ny folkehelselov og saksbehandlerregler for eiendomsskatt.

Det ble bl.a. behandlet saker om:

- Innspill til Stortingsmelding om forholdet mellom staten og kommunesektoren,
- Bosetting av flyktninger,
- Nasjonal transportplan – fase 1,
- KS arbeid med aktivt kommunalt eierskap,
- Forholdet til kriminelle MC-miljøer,
- Kommunal omsorgslønn i framtiden,
- Felles organisering av IKT-området i kommunesektoren,
- Revidering av e-kommune 2012,
- KS deltakelse i “Sammen om en bedre kommune”.

Hovedstyret diskuterte notat om valg 2011, innspill og endring av gjennomføring av konsultasjonsordningen, offentlige anskaffelser og folkevalgtprogrammet.

2. *KS skal fremstå som synlig og tydelig i sin rolle som ekspert- og medlemsorganisasjon i sin kommunikasjon med medlemmene og omverden.*

Media:

Hovedinntrykket er at KS i årets første kvartal har vært meget synlig i media på egne saker.

Det er gjennomgående en god dekning innenfor interessepolitisk område, noe som har fremhevet KS som ekspertorganisasjon. Høringskonferansen om helsereformen, KS budsjettundersøkelse, MC kriminalitet, Lokaldemokratiundersøkelsen og økt satsing på kollektivtrafikk i byene, er eksempel på saker.

På arbeidslivsområdet har KS vært tydelig profilert på saker som Adecco og sosial dumping (med blant annet deltagelse i Debatten), behovet for mer fleksible arbeidstidsordninger og forhandlingssjefen om mellomoppgjøret.

I tillegg er FOU-en Frihet til likeverd offentliggjort for full sal på Litteraturhuset.

Mediestatistikk:

Tall fra Retriever viser 3427 treff for KS for første kvartal i år, mot 2671 *på samme tid* i fjor. Sigrun Vångeng har 184 treff, Halvdan Skard 118, Helge Eide 307 og Per Kristian Sundnes 235.

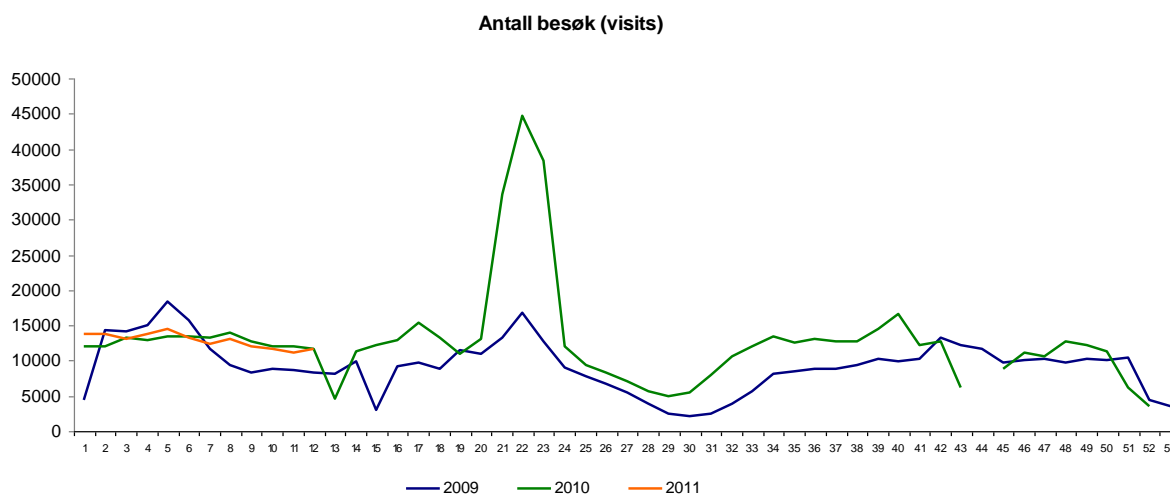
Av vektete artikler er cirka 950 positive og 66 negative. Positiv betyr at KS får gjengitt budskapet og/eller blir framstilt positivt. De fleste negative oppslagene gjelder en dom i arbeidsretten om etterbetaling av pensjon som KS tapte.

Overvåkingsbyrået Retrievers analyse viser en annonseverdi for KS på nærmere 73 millioner kroner. I 1. kvartal 2010 var den i overkant av 52.

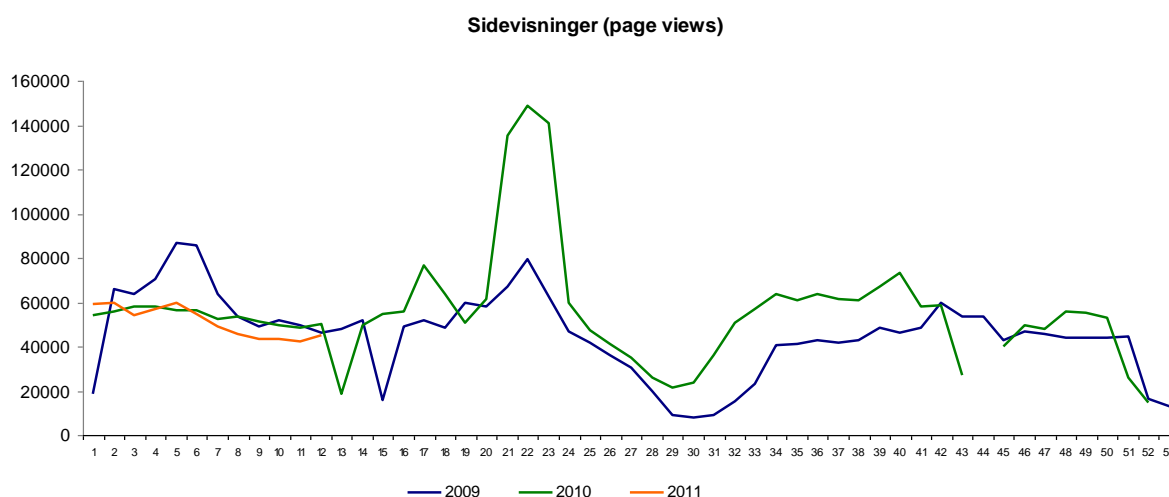
3. *KS' felleskanaler skal ha høy brukertilfredshet og bruksfrekvens.*

www.ks.no:

Prioriteringen nå er å utvikle regionsider, landstingsweb og nye portaler. Konsekvensen er at ks.no ikke får samme kontinuerlige oppfølging som på samme tid i fjor, noe som har ført til noe lavere besøkstall.

Statistikken for ks.no første kvartal 2011 viser en svak nedgang på 3 prosent i forhold til samme periode i fjor, men ligger fortsatt godt over nivået i 2009.

Foruten forsiden er det hovedtemaene Arbeidsgiver, Skole og oppvekst samt Økonomi som var de mest besøkte sidene. Det er fortsatt artikkelen om hovedtariffavtalen som generelt er mest besøkt.

Medlemsavisen KS Aktuelt:

Det er i første kvartal utgitt ett nummer av KS Aktuelt. Årskavalkade 2010 ble fulldistribuert og inneholdt artikler som fremhevet følgende tema:

- Inntektssystem og kommunestruktur
- Streik under Tariff 2010
- Klimaarbeidet
- Utdanning
- Innovasjon
- Demokratiutvikling
- Etikk
- Barnevern
- Tidlig innsats (i skolen)
- Trygghet i det offentlige rom

Elektroniske nyhetsbrevet :

Det er utviklet en ny mal for et elektronisk nyhetsbrev som sendes kommunenes politiske og administrative ledelse, presse samt politiske partier. Nyhetsbrevene sendes ut minimum etter hvert styremøte, og innbefatter medlemsbrevet: Styrevedtak i KS

I første kvartal er det sendt ut to nyhetsbrev, etter hvert av de to styremøtene. Til nå ser en at en av fire mottakere åpner nyhetsbrevet.

Det er også publisert ni fakta-ark på ks.no, hvorav syv er basert på Kostra-tallene fra 2010.

4. *KS skal være en synlig og utviklingsorientert interesse- og arbeidsgiverorganisasjon.*

Regionene:

Å være mer synlig i media lokalt er et mål for regionene i 2011. Vi har p.t. ikke tall for dette, men enkelte regioner, som Agder og Midt-Norge rapporterer særskilt at de har vært mer synlig gjennom både TV innslag, avisintervjuer og egne artikler og kronikker i ulike lokale media.

Samtlige fylker avviklet i januar sine fylkesmøter. Møtene ble holdt i tilknytning til de årlige strategikonferansene.

Fylkesmøtene samlet i underkant av 60 prosent av delegatene. Dette om lag det samme antall som i 2010. Gjennomføringen av møtene i denne fire årsperioden har naturlig nok vært preget av litt prøving og feiling. Noen fylker melder om en god utvikling i perioden, andre opplever nok at møtene ikke helt har funnet sin form.

Strategikonferansene samlet totalt ca. 1600 deltakere. Dette er en nedgang på ca. 200 siden fjorårets konferanse.

I tilknytning til konferansene ble det også som vanlig sendt ut et debatthefte. Vi fikk inn svar fra ca. 1/3 av våre medlemmer. Det er på samme nivå som i fjor. Tilbakemeldinger fra en del medlemmer og fylkesstyrene tyder på at heftet fremdeles er for omfattende og har for mange spørsmål.

Mange regioner har gode erfaringer med å oppsøke kommunene og ha møter med politisk /administrativ ledelse. Dette er imidlertid også et kapasitetsspørsmål, og de største regionene vil ha vansker med å oppsøke alle kommunene enkeltvis.

Fylkesstyret i Oslo vedtok tidlig i denne valgperioden at KS Oslo skulle gjennomføre en besøksturne i alle bydeler. Turneen ble avsluttet i mars med besøk i bydel Bjerke.

Fylkesstyrene og deretter fylkesmøtene i Nord-Norge har behandlet en felles sak:

“KS i Nord-Norge, en ny samarbeidsmodell. KS som et sterkt politisk forum for samarbeid i Nord-Norge”.

Konklusjonen er at de tre fylkesstyrene beholdes, men det etableres et felles AU med to representanter for hvert av fylkesstyrene. KS skal også hvert år holde en landsdelskonferanse i regi av det felles AU og fylkesstyrene. Konferansen alternerer mellom fylkene, og inngår også som et felles fylkesmøte for alle tre fylkene.

Hovedmål 8: KS og KS sine datterselskaper skal presentere et helhetlig og koordinert tilbud til medlemmene.

KS Bedrift:

Resultatmål

KS Bedrift skal bedre de politiske og økonomiske rammevilkårene for medlemmene gjennom målrettet arbeidsgiver- og næringspolitisk arbeid.

Kommunikasjon og samfunnskontakt:

Ny webside for KS Bedrift har fått svært god mottagelse hos medlemmene. Ny medlemsundersøkelse er gjenstand for systematisk forbedringsarbeid.

Arbeidsgiverpolitikk:

Det er gjennomført tariffkonferanser med innspill fra bedrifter tilhørende de ulike avtaleområdene. Det er gjennomført en tariffundersøkelse på Quest-Back med tilbakemelding og oppfølgingsarbeid. Det er gjennomført kurs om avtaleverk, offentlighetslov og vaktordninger, både som temadager og ute på bedrifter.

Interessepolitikk energi:

KS Bedrift har hatt møte med Norges nye energiråd i Brussel.

KSB energi har arbeidet med flere høringsuttalelser i perioden: Justering av energiloven vedr. beredskap, utvikling av reguleringen i regional- og sentralnettet, fellestariffering og konsekvensene av felles norsk/svensk sertifikatmarked. Det arbeides videre med “grøftekamerat” prosjektet både i forhold til OED,MD og SD. Forskrift om infrastruktur ventes fra SD.

Interessepolitikk avfall:

Det arbeides i nær kontakt med MD om tilknytningsplikt på bossug.

Det er etablert dialog med MD i forhold til mulige løsninger for å finansiere opprydding av forsøpling som ikke er definert som husholdningsavfall eller næringsavfall (såkalt "herreløst" avfall). Levert høringsuttalelse og innspill til hhv. tilpasning til klima og endringer i avfallsforskrift.

Interessepolitikk havn:

Det arbeides med konsekvensene av ny havne- og farvannslov. Det er etablert samarbeid med Sjøtransportens konkurranseevne er satt på dagsorden av kyst- og fiskeriminister. KSB havn deltar nå på relevante myndighetsarenaer, bla. i transport- og kom.komiteen. Det er avholdt innspill og foredrag om sentrale temaer for havn-og sjøtransport, bl.a.innspill til veileder om forlatte skip. Bransjen har foretatt et studiebesøk til Stockholm havn og Riksdagen.

Rehabilitering – brann-/redning – revisjon – parkering – Nettverksmøter:

Disse områdene har alle sine nettverk. I nettverket for rehabilitering er det fokus på ideelle og private aktører sin plass i den nye samhandlingsreformen.

Utredning om revisjonens uavhengighet er ferdigstilt og bok om tema utgitt av NIBR.

For parkeringsmedlemmene er det ny parkeringsforskrift som er aktuelt.

Tilbudet om nettverksmøter er et godt virkemiddel for å ivareta enkelte bransjers særbehov.

Antall medlemmer i KS Bedrift er nå 508.

KS Organisasjon:

Resultatmål:

- 1. KS skal ha verktøy som sikrer effektive prosesser, enkel arbeidsflyt, kompetanseheving og gir gode styringsdata.*

Vi er godt i gang med implementeringen av nytt HR system som skal effektivisere personaladministrasjonen, gi kompetanseoversikt og bedre kvalitet på styringsdataene.

Organisasjonen skal ta i bruk ny versjon av P360 15. april. Da skal godt og vel 100 brukere ha gjennomført opplæring.

Nye regionsider,- RIKS- er det viktigste webprosjektet i år. Kartlegging er nå foretatt i samarbeid mellom regionene.

Arbeidet med å oppgradere SuperOffice til webversjon er påbegynt.

Statistikk viser at KS i snitt har 200 henvendelser til sentralbordtjenesten pr dag. Vel 70% av telefonhenvendelsene besvares innen 10 sek.

- 2. KS skal ha en kompetanse som gjør at vi kan møte medlemmenes framtidige behov.*

Det er rekruttert 12 nye medarbeidere, 9 har sluttet.

Lederutviklingen skjer nå primært i områdene. HR har gjennomført teamutviklingsprosesser i to avdelinger og to regioner.

Konsernet:

- 3. KS vil hente ut gevinster i form av kostnadseffektivisering og styring gjennom ytterligere samordning av fellestjenester i konsernet, herunder økonomi og regnskap, lønn, IKT og administrasjon.*

KS har tatt i bruk ny versjon av Axapta for økonomistyring og lønn, ny versjon av current reise og ny programvare for HR. Det er utviklet ny løsning for timeregistrering hos KS Advokatene.

IKT har installert drøyt 50 nye PCer i 1. kvartal, og reinstallert 40. 72% av alle PCer kjører nå Windows7 og Office 2010. Mailserver er oppgradert til Exchange 2010.

KS leverer komplette konserntjenester på lønn, regnskap og økonomirapportering for alle datterselskapene unntatt Kommunal Rapport, som fortsatt har en ekstern leverandør av lønns- og regnskapstjenester. KS innførte nytt lønnsystem for egen organisasjon og konsernselskapene i januar, som planlagt. Alle selskapene mottar felles finansforvaltning som en konserntjeneste. Årsregnskapene som nå foreligger, viser at finansforvaltningen alene har gitt en meravkastning for andre året på rad, på mer enn fire millioner kroner for konsernet samlet. For øvrig tilbys økonomifaglig rådgivning og bistand i forbindelse med lønnsomhetsanalyse, resultatrapportering og saksforberedelse til generalforsamlinger.

Nytt og bedre tilrettelagt rapporteringsverktøy har vært under utvikling både for KS og datterselskaper. Fra og med starten av året har Kommuneforlaget hatt full bruk av det nye helhetlige økonomi- og forretningssystemet, som ble utviklet som et konsernprosjekt i fjor og som driftes av KS som ledd i fellestjenestene på økonomi og IKT. Tilbakemeldingene har vært veldig gode. En tilrettelagt og oppdatert presentasjon av konsernets samlede forsikringsordninger er gjort tilgjengelig for alle ansatte via intranett.

- 4. Fornyet eierskapsstrategi for KS-Holding og datterselskapene skal forankres i hovedstyret, gjennom en Eiermelding, hvor de enkelte selskapsstyrene gis spesifikke forventninger og tydelige føringer til mål og resultater. Forbedringsprosesser for god styrekultur skal dokumenteres i alle selskapene.*

Konsernadministrasjonen holdt i februar sitt halvårslige konsernutvalgsmøte med alle styremedlemmene i datterselskapene, hvor aktuelt innhold til Eiermelding ble drøftet, samtidig som styrene meldte tilbake om utført egevaluering og nye målsettinger. Styremedlemmenes ansvar som enkeltpersoner og kollegium var et eget tema. Administrasjonen vil i løpet av andre kvartal fremme forslag til Eiermelding som egen sak for styret i KS-Holding. Eiers konkrete resultatmål for de enkelte selskapene vil inngå i en slik melding.

- 5. Controlling på overordnet nivå for KS og konsernselskapene skal inneholde en systematisk risikoanalyse, som kan innarbeides i en kortfattet årlig rapportering til hovedstyret/konsernstyret.*

Med bakgrunn i revisjonen av årsoppgjøret, som ble fullført i mars, kunne revisor bekrefte overfor konsernstyret at regnskap og økonomistyring er gjenstand for betryggende internkontroll. Gjennom konsernutvalget, har systematisk risikoanalyse i forhold til tap av både omdømme og økonomiske resultater blitt satt på dagsorden. Styret vil i tilknytning til kvartalsrapporteringen, fortrinnsvis den for andre kvartal, få presentert en helhetlig og oppdatert vurdering av relevant risiko og aktuelle forebyggende tiltak, med konserncontrolling som perspektiv. På det tidspunkt, vil det ventelig være inngått kontrakter om byggarbeidene i Kommunenes Hus, som naturlig nok utgjør en viktig del av konsernets økonomiske risiko i de kommende par årene.

KS - sykefravær 1. kvartal 2011

KS sykefravær 1. kvartal			
	2011	2010	2009
Egenm i %	1,3	1,0	1,3
Sykem i %	3,0	3,0	3,7
Tot syk i %	4,3	4,0	5,0

Sykefraværet 1. kvartal 2011 var noe høyere enn 1. kvartal i 2010, som var et år med rekordlavt fravær i KS. Spesielt egenmeldt fravær har økt fra i fjor, dette var i år på linje med 2009. Sykemeldt fravær var uendret fra 2010.

Økonomi og finans

Resultatutviklingen for KS og konsern i hovedtrekk:

KS har i 2011 budsjettet med et underskudd på driftsresultatet på 41 mill kroner. Etter netto finansinntekter på 12 mill kroner, er underskuddet forventet redusert til 29 mill kroner for KS før konsernbidraget fra datterselskapene. Holdingkonsernet har i 2011 budsjettet med 34,5 mill kroner i minus. For KS med konsern, viser de konsoliderte budsjettallene dermed et underskudd på 63,5 mill kroner.

Driftskostnadene viser i første kvartal et avvik mot budsjett på 5,9 mill kroner. IKT-kostnadene står for tre mill kroner av dette avviket, men det er et utslag av at budsjettet er flatt periodisert, mens betydelige deler av IKT-kostnadene regnskapsføres i første kvartal, på bakgrunn av forskuddsvis fakturering. Andre kostnader i regionene må sees i sammenheng med andre inntekter som gjelder arrangementer med kostnadsrefusjoner. Når vi korrigerer for dette, er kostnadsforbruket hittil i år godt innenfor budsjettet aktivitetsramme.

De rene lønnskostnadene reflekterer et underforbruk mot budsjett på 2,3 mill kroner. Lønnsbudsjettet er basert på nåværende bemanning, men forutsetter at et visst antall stillinger holdes vakante i en viss periode. De besparelsene ser ut til å la seg realisere, som forutsatt. Pensjonskostnadene er dels budsjettet jevnt på året, men med noe ekstra kostnad periodisert i fjerde kvartal. Det er foreløpig ikke grunnlag for å endre prognosen verken for lønn eller pensjon.

Resultatutviklingen for ulike virksomhetsområdene kommenteres i det følgende.

De enkelte budsjettene:

Følgende kommentarer kan gis til de enkelte resultatene, ut over generell omtale ovenfor:

KS i Oslo og regionalt

Resultatregnskap KS i Oslo og regionalt	Regnskap 1.kvartal 2011	Budsjett 1.kvartal 2011	Avvik	Årsbudsjett 2011	Prognose 2011
(hele tusen)					
Kontingent	54 493	54 541	-48	217 991	217 991
Andre inntekter	7 613	8 751	-1 138	34 520	36 420
Sum inntekter	62 106	63 292	-1 186	252 511	254 411
Lønn og Personalkostnader	46 645	48 960	-2 315	196 310	196 310
Avskrivninger	1 990	1 950	40	7 763	7 763

Driftskostnader	22 345	16 496	5 850	89 438	89 438
Sum kostnader	70 980	67 406	3 575	293 511	293 511
Driftsresultat	-8 874	-4 113	-4 761	-41 000	-39 100
Netto finansposter	1 040	1 382	-342	12 000	12 000
Utbytte fra datterselskaper	-	-	-	-34 547	-34 195
Resultat	-7 834	-2 731	-5 103	-63 547	-61 295

Kontingentinntekter

Årsbudsjett på 217.991.000 kroner. Ingen ny prognose.

Andre inntekter:

Tjenestesalg:

Det legges i regionene inn budsjetter på ulike arrangementer som gir tilsvarende kostnader og i noen tilfeller inntjening til økt aktivitet. Resultatvirkningen av dette er lik null.

Salget av KS sin leilighet i Bergrådveien i Oslo rett før jul, fikk endelig oppgjør over nyttår og er regnskapsført med en gevinst på 1,9 mill kroner som annen driftsinntekt i 2011. Dette salget inngikk ikke i budsjettet. Den realiserte salgsgevinsten har derfor gitt grunnlag for å øke årsprognosen tilsvarende.

Utfakturering av tjenestesalg ligger generelt noe etter, i forhold til periodisert budsjett, men det er foreløpig ingen indikasjoner på annet enn at budsjettforutsetningene for øvrig vil bli oppfylt.

Det er budsjettet med 3,5 mill. kroner i royalti fra Kommuneforlaget. Royalty faktureres hovedsaklig i begynnelsen av hvert år. Den er fakturert med 2,9 mill i mars

Driftsrelaterte inntekter:

Årsbudsjett på 34.520.000 kroner. Ny prognose er 36.420.000 kroner.

Lønns- og personalkostnader:

Budsjettet forutsetter en innsparing på 2,5 mill kroner blant annet i form av vakanser. Slik det ser ut hittil, er dette beløpet innen rekkevidde.

Politisk godtgjøring ligger under periodisert budsjett, men det er naturlig ettersom godtgjøringer til styremedlemmer avregnes halvårlig.

Det er for tidlig å si om eventuelle nye regelendringer på pensjon kan bli innført med virkning for inneværende år, men noen planendring på linje med den pensjonsreformen hadde i 2010, anses usannsynlig. I budsjettet er det tatt høyde for at pensjonskostnadene vil være tilbake på et høyt nivå, blant annet som følge av lave renter. Det foreligger ikke noen indikasjoner på nåværende tidspunkt, som tilsier endring av årsprognosen. Administrasjonen vil få komme noe mer tilbake til lønns- og pensjonsforutsetningene i budsjettet i neste kvartalsrapport. En viss usikkerhet om pensjonskostnadene vil likevel måtte bestå gjennom det meste av året, gitt at det er avhengig av utenforliggende forhold.

Årsbudsjett 46.645.000 kroner.

Ingen ny prognose.

Andre kostnader:

Det er i 1. kvartal ikke rapportert om behov for økte ressurser ut over budsjett.

Driften av IKT internt ligger som nevnt tre mill kroner over periodisert budsjett. Dette er i hovedsak et periodiseringsavvik, som oppstår fordi lisenser med mer regnskapsføres i første kvartal i sin helhet,

mens budsjettet er flatt periodisert. Leie av møterom kan vise seg å bli dyrere enn budsjett, da KS må leie møterom utenfor KS i den perioden KH bygger om.

Det legges ikke inn noen ny prognose for andre kostnader samlet sett, da aktuelle økninger forutsettes å kunne bli dekket inn via mulige omfordelinger innenfor rammene.

Årsbudsjett 22.345.000 kroner. Foreløpig ingen ny prognose.

FoU:

Resultatregnskap FOU (hele tusen)	Regnskap 1.kvartal 2011	Budsjett 1.kvartal 2011	Avvik	Årsbudsjett 2011
Kontingent	10 857	11 127	-271	43 423
Andre inntekter	0	263	-263	
Sum inntekter	10 857	11 390	-533	43 423
Lønn og Personalkostnader	1 206	1 438	-233	5 200
Driftskostnader	10 452	9 814	638	3 625
Bevilgninger	9 949	8 782	1 167	35 098
Sum kostnader	21 606	20 034	1 572	43 923
Driftsresultat	-10 749	-8 644	-2 105	-500
Netto finansposter	230	125	105	500
Resultat	-10 519	-8 519	-2 000	0

Det ligger noe reserve i lønnsbudsjettet som kan blir omdisponert til bevilgninger. Dette vil vi evt komme tilbake til 2. kvartal.

KS Bedrift:

KS Bedrift la fram et regnskap for sitt styre i mars. Det ble ikke rapportert avvik fra budsjett der. Det ble imidlertid gjort en justering av budsjettet hos KS Bedrift etter at årsregnskapet ble klart, slik at det legges opp til et driftsbudsjett på 0,7 mill i underskudd for 2011. Dette tallet legges inn som prognose i totalbudsjettet for KS.

Kontingent er ikke utfakturert pr. 1. kvartal. Noe usikkert grunnlag for kontingent, da det hvert hovedtariffoppgjør kommer utmeldinger. Disse får virkning inneværende år. Dette kommer vi tilbake til 2. kvartal.

KS Bedrift	Regnskap 1.kvartal 2011	Budsjett 1.kvartal 2011	Avvik	Budsjett 2011
Kontingent	0	5 875	-5 875	23 500
Andre inntekter	131	200	-69	800
Sum inntekter	131	6 075	-5 944	24 300
Lønn og Personalkostnader	4 306	4 016	291	15 400
Driftskostnader	1 952	2 277	-325	9 050
Sum kostnader	6 258	6 112	146	24 450
Driftsresultat	-6 127	-37	-6 089	-150
Finansposter	26	38	-11	150
Resultat	-6 100	0	-6 100	0

KS bedrift har opparbeidet egenkapital, hvorav noe er avsatt til prosjekter. Egenkapital pr. 31.12.2010 var på 7,9 mill kroner, hvorav fem mill kroner er avsatt som reserve. Resten kan benyttes til ulike prosjekter.

I den grad KS Bedrift ender opp med å belaste sin ovennevnte oppsparte egenkapital fra tidligere år, vil overforbruket mot budsjett komme tilsvarende til belastning på resultatet for KS.

Effektiviseringsnettverkene:

Effektiviseringsnettverkene i KS jobber ut fra et nullbudsjett. Foreløpig er det ikke meldt om behov for å benytte kapital som er avsatt fra 2010.

Eksternfinansierte prosjekter:

Resultatregnskap Eksternfinansierte prosjekter KS i Oslo og regionalt (hele tusen)	Regnskap 1.kvartal 2011	Budsjett 1.kvartal 2011	Avvik
Kontingent	0	0	0
Andre inntekter	33 829	2 331	34 213
Sum inntekter	33 829	2 331	31 498
Lønn og Personalkostnader	6 777	1 246	2 465
Driftskostnader	15 810	20 064	10 327
Sum kostnader	22 587	21 310	1 277
Driftsresultat	11 242	-18 979	30 221
Netto finansposter	16	0	16
Resultat	11 258	-18 979	30 237

Eksternfinansierte prosjekter er pr. første kvartal inntektsført med 33,8 mill. kroner, mens 22,6 mill. kroner er kostnadsført. Resultatet på 11,2 mill. kroner påvirker ikke KS' regnskap. Midler fra eksterne kilder er bundet opp i avtaler slik at restmidler pr. 31.12 overføres neste år for videre drift eller tilbakebetaling når prosjektet avsluttes.

Regnskapsmessige avvik mot budsjett skyldes i hovedsak at det for flere prosjekter ikke forelå ferdige budsjetter på det tidspunktet KS fastsatte sitt budsjett.

OU-midler:

Restmidler som ikke er utbetalt er overført fra 2010. Utfakturerings for 2011 foretas i 2. kvartal.

Resultatregnskap OU (hele tusen)	Regnskap 1.kvartal 2011
Overført fra 2010	145 035
Utfakturert	-
Sum inntekter	145 035
Ubetalt organisasjonene	-
Utbetalt	13 880
Rest bevilget og/eller reserve	131 155

Finansforvaltning:

KS har ikke endret sine finansielle plasseringer i første kvartal.

I tabellen under fremgår det hvilken markedsverdi de ulike fondsplasseringene beløp seg til ved utgangen av første kvartal, sammenliknet med årets start og kjøpstidspunktet.

Pr. 31.03. 2011				
(Tall i hele tusen)			1. kv.	
			Kjøp/	Verdi
Fond	Kjøpspris	Verdi 0101	salg	31.03.
Skagen Global	5 000	5 518		5 656
Pluss indeks II	4 000	8 177		8 274
Aksjeglobal Indeks II	5 000	4 739		4 911
DnB Norden III	1 000	1 515	-	1 510
DnB NOR Norge III	5 000	6 164		6 216
DnB Nor Obligasjon III	35 000	59 855		60 169
Pluss Likviditet	79 497	43 910	6	44 254
Pluss Obligasjon	25 000	26 012		26 170
DnB Nor Likviditet	61 779	26 747		26 823
Sum verdipapirer	221 276	182 009	6	183 983
Bank		57 202		99 100
Totalt plassert	221 276	239 211	6	283 083

I første kvartal har effektiv rente på bankinnskudd i gjennomsnitt vært på 2,60 % annualisert. Plasseringene i pengemarkedet har gitt henholdsvis 3,0 % (Pluss likviditet) og 1,0% (DnB Nor Likviditet) i samme periode.

Obligasjonsfondene har gitt henholdsvis 2,5 % (Pluss Obligasjon) og 1,1 % (DnB Nor Obligasjon III) i annualisert avkastning i første kvartal. Årets to første måneder ga lav avkastning for disse og andre obligasjonsfond på grunn av stigende rentekurver, mens utviklingen inn i andre kvartal har vært mer positiv, særlig for Pluss Obligasjon, som siden har nærmet seg fire prosent i løpende årlig avkastning.

Aksjefondsplasseringene har hatt en ganske flat, men positiv utvikling i første kvartal. De globale fondene Skagen Global og KLP Aksjeglobal Indeks II har begge vist en stigning på rundt tre prosent. Det norske indeksfondet Pluss Indeks har steget med en drøy prosent, i likhet med aksjefondet DnB NOR Norge. Mot slutten av første kvartal hadde det norske aksjemarkedet hentet seg inn igjen etter en negativ korreksjon tidlig i kvartalet. DnB Norden er uendret, men utgjør også beskjedne 1,5 mill kroner. Inntil videre beholdes nåværende vekting mellom aksjer og rentebærende plasseringer, mens sammensetningen av plasseringene i sertifikater og obligasjoner vurderes løpende. To rentehevinger forventes fra Norges Bank i løpet av andre og tredje kvartal.

Finansmarkedet preges fortsatt av bekymringene for gjeldsproblemene som tynger flere søreuropeiske land og dermed eurosamarbeidet. Utsiktene framover tilsier fortsatt relativt lave rentenivåer og flere svingninger i aksjemarkedene, men sannsynligvis positiv verdivekst i løpet av året i sin helhet. Til tross for en beskjeden utvikling i norske og internasjonale aksjemarkeder hittil i år, er det flere forhold som taler for at det vil lønne seg å minst opprettholde nåværende vekting i aksjer framover.

KS har fra og med 2010 fulgt prinsipp om regnskapsføring til markedsverdi, for rentebærende plasseringer både for KS og datterselskapene. Dermed kunne flere mill kroner i oppnådde kursgevinster fra plasseringene i obligasjonsfondene resultatføres. Det er i tråd med nyere og anbefalt regnskapspraksis, men innebærer samtidig at resultatene kan svinge mer fra år til år, avhengig av hvor store bevegelser det vil være i rentemarkedene fra år til år. Av forsiktighet, er det inntil videre ikke gjort noen tilsvarende prinsippendring for aksjefondsplasseringene, der laveste verdi fortsatt ligger til grunn. Som det fremgår av tabellen over, er det bygget opp noen mill kroner i merverdier i aksjefondsplasseringene, som ikke er regnskapsført og således utgjør en viss buffer mot negative svingninger i de fondene.

Holdingskonsernet:

Driften i de fire datterselskapene av KS-Holding har vært i tråd med forventningene og uten ekstraordinære hendelser i første kvartal. Kommuneforlaget har vist vedvarende god og lønnsom vekst og kan med henvisning til høyere inntekter oppjustere sin årsprognose litt. For KS-Konsulent preges situasjonen av den nedbemanning og omstilling forretningsområdet Kurs og konferanse holder på å gjennomføre. Rådgivningsdelen går stabilt og forventes å sikre et overskudd som budsjettet for året. Kommunenes Hus har hatt tilnærmet normal drift i første kvartal samtidig som det ble igangsatt anbudskonkurranse for byggeprosjektene. I andre kvartal innledes forhandlingsmøter med de beste tilbyderne på byggeprosjektene. Kommunal Rapport har oppnådd abonnementsalg i tråd med budsjett, men har noe svikt på produktannonser. For en nærmere omtale av selskapene, vises det til egen kvartalsrapport for KS-Holding.

KS forventer at Holdingskonsernet i sum gir et underskudd på 34,2 mill kroner, som er 0,4 mill kroner bedre enn budsjettet Hovedstyret vedtok i desember. Konsernadministrasjonen vil imidlertid peke på at det er mulig at årets underskudd i Holdingskonsernet kan bli vesentlig lavere, dersom endelig fordeling mellom påkostning (aktivering) og utgiftsføring ender med at en større andel blir aktivert enn det kalkylene til Kommunenes Hus har tatt høyde for. Siden pristilbudene ennå ikke er kjent og endelig fordelingsnøkkel ikke foreligger, har det ikke vært grunnlag for noen ny prognose på det. Gitt at det er mer sannsynlig med høyere grad av aktivering enn mindre og at fremdriften kan bli noe forskjøvet snarere enn framskyndet, ligger det imidlertid an til en potensiell resultatforbedring av betydelig størrelse. Siden den er så usikker og avhengig av mange faktorer, er det av forsiktighet ikke forskuttert noe på det nå. Til andrekvartalsprognosen forventer vi at Kommunenes Hus og KS-Holding vil ha grunnlag for å kunne tallfeste dette bedre.

Sigrun Vågang

Morten Dahl

11/32 CEMR Policy Committee - endring av KS representasjon

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/32

Forslag til vedtak

Bjørg Tysdal Moe gjenoppnevnes som en av KS' tre representanter i CEMR Policy Committee.

Saksframstilling

For å sikre at KS hadde tre stemmeberettigede representanter ved valget av ny president for CEMR i Policy Committee-møtet i Luxemburg i desember 2010, ble det foretatt en midlertidig oppnevning av Ingvild Tautra Vevatne på fast plass. Videre ble administrerende direktør i KS satt inn som vararepresentant.

Det neste møtet i CEMR Policy Committee møte finner sted i Palma de Mallorca 20. – 21. juni 2011. I den forbindelse foreslås det å gjenoppnevne Bjørg Tysdal Moe som en av KS' tre faste representanter. Fordi det er nyttig med god kontakt mellom politisk og administrativ ledelse i KS' arbeid i CEMR, foreslås det at administrerende direktør fortsetter som vararepresentant.

Etter dette vil KS faste medlemmer i CEMR Policy Committee være:

- Halvdan Skard
- Gunn Marit Helgesen
- Bjørg Tysdal Moe

Vararepresentanter:

- Sigrun Vågeng
- Endre Skjervø
- Hanne Braathen

Sigrun Vågeng

Arvid Weber Skjærpe

11/16 Godkjenning av protokoll fra Hovedstyrets møte 5. april og telefonmøte 30. april 2011

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/33

Forslag til vedtak

Protokollene anses godkjent.

Saksframstilling

Det er ikke kommet merknader til ovennevnte protokoller ved fristens utløp. Protokollene anses godkjent.

Sigrun Vågeng

Orienteringssaker

11/16 Protokoll fra møte i Arbeidsutvalget 4. april 2011

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/16

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksframstilling

Ovennevnte protokoll følger vedlagt.

Sigrun Vågeng

Vedlegg til sak

Endelig
møteprotokoll

11/17 Protokoll fra møte i Bedriftsstyret

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/17

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksframstilling

Vedlagt følger protokollen fra møte i Bedriftsstyret 4. april 2011.

Sigrun Vångeng

Bjørg R. Rydsaa

Vedlegg til sak

Møteprotokoll
Bedriftsstyret 040411

11/18 Protokoller fra møter i hovedstyrets arbeidsgruppe for FoU 28.1 og 2.3.2011

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/18

Forslag til vedtak

Orienteringen tas til etterretning

Saksframstilling

Vedlagt protokoller fra møter i hovedstyrets arbeidsgruppe for FoU 28.1 og 2.3.2011.

Sigrun Vångeng

Kjell-Torgeir Skjetne

Vedlegg til sak

Møteprotokoll
02.03.2011 - Hoveds

Møteprotokoll
28.01.2011

11/19 Vedtak fattet på KS Eiendomsskatteforums årssamling 22.03.2011

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/19

Forslag til vedtak

Hovedstyret tar møteprotokollen fra KSEs årssamling til orientering.

Saksframstilling

KS Eiendomsskatteforum (KSE) avholdt årssamling den 22.03.2011. Det står følgende i KSEs instruks punkt 6: *Årssamlingens vedtak forelegges Hovedstyret i KS for godkjenning. Forslag om endringer av instruks for KSE forelegges for Hovedstyret som treffer beslutning.*

Årssamlingens vedtak m.v.

- Årssamlingen godkjente og tok til etterretning årsberetningen for 2010.
- Årssamlingen 2010 ba fagrådet "vurdere KSEs mål og virke, og om organisering og organisasjonstilknytning er de beste i lys av måla".
Til årssamlingen 2011 fremla KSEs fagråd et notat med følgende konklusjon: "Fagrådet mener at KSE skal fortsatt være *et faglig forum i KS for informasjon, veiledning, opplæring og ivaretagelse av kommunenes interesser i eiendomsskattespørsmål*", jf KSEs instruks. Årssamlingen hadde ingen merknader til saken. Den tok fagrådets redegjørelse og konklusjon til orientering.
- Årssamlingen tok det økonomiske resultatet for 2010 til etterretning.
- Fagrådets forslag til aktivitetsplan for 2011 ble godkjent.
- Forslag til budsjett for 2011 ble vedtatt. Budsjettet baserer seg på uendret deltakeravgift.
- Fagråd og valgkomité ble valgt slik det fremgår av vedlagte møteprotokoll punkt 9.
- Det ble ikke fremmet forslag vedrørende tillegg og/eller endringer til KSEs instruks eller andre saker til årssamlingen 2011.

Sigrun Vågang

Tor Allstrin

Vedlegg til sak

MoteprotokollÅrssamlingPFD.doc.pdf

11/20 Oppsummering av fylkesmøtenes tilbakemelding på debattheftets spørsmål vedr interessepolitikk

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/20

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksframstilling

I det følgende er det en oppsummering av tilbakemeldinger fra fylkesmøtene på spørsmål fra den interessepolitiske delen av debattheftet. I oppsummeringen er det lagt vekt på svar som går igjen i tilbakemeldingen fra flere fylkesmøter. Tilbakemeldingene fra fylkesmøtene er sammen med innspill fra fylkestyrene i forkant av de faste møtene med regjeringen premissgivende for KS' interessepolitisk arbeid.

Spørsmål 1:

Hva er det viktigste som de folkevalgte, på lokalt og nasjonalt nivå, kan gjøre i 2011 og de nærmeste årene for å øke kommunesektorens økonomiske handlefrihet på lengre sikt?

Folkevalgte på lokalt nivå:

- Må stille krav til egen kommunenes/fylkeskommunes effektivisering
- Formulere politiske ambisjoner som er tilpasset inntektsforutsetningene
- Begrense veksten i lånegjelden (og redusere rentefølsomheten)
- Bedre samarbeidet mellom politisk og administrativt nivå i kommunen

Folkevalgte på nasjonalt nivå:

- Gi kommunesektoren mer forutsigbare og langsiktige rammebetingelser
- Redusere statlig detaljstyring
- Kommunisere realistiske ambisjoner
- Redusere omfanget av øremerkede tilskudd
- Fullfinansiere nye pålegg og oppgaver til kommunesektoren
- Øke inntektene til kommuner med lave inntekter
- Gi kommunesektoren større frihet på inntektssiden
- Innføre tvisteløsningsordninger og/eller forvaltningsdomstol

Spørsmål 2:

Hvordan kan KS bidra til større handlefrihet for kommunesektoren?

- Synliggjøre positive resultater og gode tjenester i kommunesektoren
- Arbeide for innovasjon og nytenking i offentlig sektor og trekke fram gode eksempler
- Være en pådriver for fullfinansiering av statlige reformer og pålegg. Sikre at forutsetninger for beregningene er oppdatert
- Arbeide for en styrking/formalisering av konsultasjonsordningen med vekt på mer langsiktige forpliktelser
- Få frem et realistisk bilde av kommunesektorens økonomiske situasjon
- Sette på dagsorden de negative konsekvensene av omfattende statlig kontrollbyråkrati
- Arbeide for et tilsyns- og kontrollregime som er opptatt av resultater for brukerne
- Få fram utredninger og oppdaterte fakta, for å bli en viktigere premissleverandør
- Arbeide for å styrke rammefinansieringen av kommunesektoren
- Bidra til kommunal kunnskapsdeling om hva som gir gode tjenester og effektiv tjenesteproduksjon

Spørsmål 3:

Hvilke statlige styringsgrep oppleves i din kommune/fylkeskommune som de mest problematiske?

Den samlede mengden av statlige styringsgrep oppleves som gjennomgående som problematisk.

- Krav til dokumentasjon, kontroll og rapportering driver opp de administrative kostnadene

- Sprikende styringssignaler, ut fra den enkelte statlige sektormyndighets mål og prinsipper, bidrar til ikke til gode resultater
- Staten overprøver i for stor grad kommunalt skjønn
- Statlige reformer er for dårlig forberedt
- Endringer som gis tilbakevirkende kraft
- Innsigelser i plansaker overser lokale hensyn og gir betydelige forsinkelser

Spørsmål 4:

Hvordan kan kommuner og fylkeskommuner selv sikre og dokumentere kvalitet, slik at det gir mindre legitimitet for statlig detaljstyring

- Måle resultater for brukerne bl.a. ved brukerundersøkelser og innbyggerundersøkelser
- Systemer for sammenligning og kunnskapsdeling mellom kommuner om hva som gir gode resultater må videreutvikles, i samarbeid med KS
- Kommunene må involveres seg i kravene til kvalitet når de får nye oppgaver
- Utvikle bedre internkontrollsystemer
- Skape mer robuste fagmiljøer gjennom større enheter og samarbeid med andre kommuner

Spørsmål 5:

Hvordan kan kommunen legge opp arbeidet med å få til samarbeidsavtaler med helseforetakene på lokalt og regionalt nivå slik at det oppnås reell likeverdighet mellom partene?

Det er en asymmetri når 430 kommuner skal lage samarbeidsavtaler med 30 helseforetak. Alle kommunene har en intensjonsavtale med helseforetakene, og i det videre arbeidet er det viktig å videreutvikle det gode arbeidet som alt er i gang. Kommunene arbeider forskjellig og følgende områder er de mest utfordrende: likeverdighet – sykehusene har definisjonsmakta, kompetanse – helseforetakene har spisskompetanse og kommunene generalist kompetanse, uklar oppgavefordeling og kultur.

- Tydeligere ansvarsfordeling mellom oppgavene til helseforetakene og kommunene
- Kommunene, KS og helseforetaket må medvirke til å utvikle og etablere arenaer hvor samarbeidet skal foregå. Dette kan være på flere nivå og involvere ulike aktører.
- Det er nødvendig at kommunene opptre i kommunegrupper og at kommunegrupper innenfor virkeområde til et helseforetak har et samarbeid. Sterke og robuste samarbeidsorgan er avgjørende for å få til gode samarbeidsavtaler. Samarbeidsorganene må ha en sammensetning som gjenspeiler lik styrke mellom kommunene og helseforetaket.
- Mange kommuner har inngått samarbeidsavtaler med helseforetakene. Den største utfordringa med avtalene er å sørge for at alle tilsatte på begge sider er kjent med avtalene og rutineene knytt til avtalene og har en god og felles forståelse av hvordan dette skal praktiseres.
- Reell likeverdighet mellom partene er krevende å få til utfra helseforetakets faglige kompetanse og derav definisjonsmakt. Likeverdigheten må defineres med utgangspunkt i forskjell i roller og oppgaver.
- Det er viktig med felles forståelse av pasientforløp og at helseforetakene og kommunene har en felles forståelse av overgangen mellom ulike tjenester og om hvem som skal definere forsvarlig tjenestenivå når pasienten er utskrivningsklar.
- Sykehusmiljøene definerer de faglige standardene - blir derfor faglig styrende også for kommunene
- Juridisk bindende samarbeidsavtaler må forankres på høyt nivå gjennom hele prosessen – både politisk og administrativt.
- Sikre at avtalene er kjent og akseptert hos de som til daglig skal håndtere pasientene/brukerne.
- Det må legges vekt på kulturbygging, felles kompetanseflyt og gjensidig hospitering.

Spørsmål 6:

Hva bør KS bistå kommunene med i gjennomføringen av samhandlingsreformen?

Overordnet må KS være kommunenes talerør mot staten og synliggjøre kommunenes utfordringer ved innføring av samhandlingsreformen, i tillegg er det ønskelig at KS bistår kommunene og er en pådriver. Følgende områder er kommentert av de fleste fylkene:

- KS må bidra til at det snart blir en konkretisering av tiltak i samhandlingsreformen
- KS må være pådriver for at det blir etablert et uavhengig tvisteorgan
- KS må sørge for at reformen blir fullfinansiert både når det gjelder drift og investeringer. De økonomiske overføringer til kommunene står i samsvar med oppgavens omfang.
- KS må synliggjøre kommunale behov for kompetanse og rekruttering til de nye oppgavene som er tiltenkt kommunesektoren. KS bør være en pådriver i forhold til utdanningsprogram for kommunene. Dette gjelder særlig etter- og videreutdanning av helse- og omsorgspersonell.
- KS må bidra til å sikre midler til forskning og dokumentasjon slik at data blir disponible og tilpasset kommunens behov.
- KS må arbeide for at det tas et nasjonalt fellesgrep innen IKT og elektronisk samhandling
- KS må ha en sentral funksjon i å holde seg orientert om ulike prosjekter innen samhandlingsreformen, formidle informasjon og erfaringer løpende til kommunene.
- KS bør initiere og gjennomføre løpende evaluering av reformen og synliggjøre nødvendigheten av en gradvis gjennomføring.
- De fleste forventer at KS skal bistå kommunene i inngåelse av avtaler med helseforetakene og etablere arenaer for god samhandling. KS må utvikle kompetanse i forhold til samarbeidsavtaler og sørge for at denne kompetansen tilflytter kommunene.
- Lokalt må KS bidra til samordning, med veiledning og kompetanseoverføring.
- KS bør bistå kommunene med gode eksempler, maler og modeller på gode tiltak
- KS må ha oversikt over arbeidet på landsbasis, og komme med forslag til felles løsninger
- Det må opprettes stillinger i fylkesleddene i KS som kan ivareta kommunenes interesser forhold til foretakene i innførings- og gjennomføringsfasen.
- KS bør regionalt tilrettelegge for nettverksbygging og erfaringsdeling mellom kommunene. KS bør bidra for å få etablert likeverdige samarbeidsarenaer.

Spørsmål 7:

Hva er det viktigste for kommunene å få på plass i forbindelse med samhandlingsreformen?

Nødvendig kompetanse er en av hovednøklene for å håndtere utfordringene som reformen representerer. Kompetanse som er i samsvar med oppgavene kommunene skal ha ansvar for. Ansvar og roller må være avklart, og avtaler og klageordning på plass. Alle endringene må fullfinansieres.

- Bygge opp kompetanse ute i kommunene. Det bør være en nasjonal satsing på etterutdanning av helse- og omsorgspersonell. Vertskommunene bør bygges opp til universitetskommuner.
- I tillegg til fokus på utdanningskapasiteten i årene fremover, vil oppbygging av gode og robuste faglige miljøer, som igjen gir faglig attraktive arbeidsplasser for ulike kompetansegrupper og dermed bedre rekruttering, være avgjørende for å bygge god tjenestekvalitet i kommunene.
- Store krav til innføring, drift og utvikling av IKT- løsninger fordrer tilstrekkelig kompetanse til å ivareta disse utfordringene fremover.
- Det må sørges for god legedekning i kommunehelsetjenesten, og så for god dekning av andre helsefaglige - og rehabiliteringspersonell.
- Ansvar for oppgavene mellom kommunene, helseforetak, DMS og andre bør defineres.
- Den kommunale medfinansiering må avklares. Kostnadene for kommunene bør synliggjøres gitt at det er et behov for økte økonomiske rammer. En viktig faktor for å gjennomføre reformen vil være pukkelbevilgninger.
- Avklaring av sanksjons- og tvisteløsninger. Klageinstans.
- Plan for implementering av reformen

- Kommunene må gis frihet og handlingsrom til å vurdere ulike modeller for samlokalisering og samordning, bla. mellom helse- og sosialtjenester.

Spørsmål 8:

Hvilke rammebetingelser bør eventuelt endres for å øke gjennomføringen i grunnopplæringen?

- Ønske om større fleksibilitet for skoleeier til å tilpasse undervisningen til elevene, bl.a.. bruk av alternative opplæringsarenaer og mulighet til utdanningsløp som veksler mellom teori og praksis
- Behov for rutiner for samarbeid og informasjonsflyt mellom nivåene (barnehage, grunnskole, videregående skole)
- Ønske om forenkling av lovverk, samordning av kartlegging og dokumentasjon og reduksjon i statlige handlingsplaner
- Økt tilskudd til lærlingebedrifter og bedre kvalitetssikring av lærlingplasser
- Ønske om ny arbeidstidsavtale med mer fleksibel arbeidstidsbruk
- Behov for nok kompetente lærere på alle nivåer
- Behov for dyktige skoleledere
- Behov for samordning av ulike tjenester rettet mot barn og unge
- Styrket kommuneøkonomi

Spørsmål 9:

Hvilke rammebetingelser må endres for å gjennomføre en samordnet areal- og transportpolitikk?

- Samordnet areal- og transportpolitikk må være differensiert pga store forskjeller mellom storbykommuner og distriktskommuner
- Behov for et mer konstruktivt samarbeid mellom kommuner, fylkeskommuner og regionale statlige etater
- For kommunene er det viktig å få handlingsrom og forutsigbarhet. Samordning betinger at aktørene oppfatter at de har mer å vinne på samordning enn på å bruke sine virkemidler mer isolert ut fra egne hensyn.
- Det er nødvendig med økte økonomiske ressurser til samferdselstiltak
- Samferdsel må planlegges i lengre tidsperspektiv enn i dag og staten må være villig til påta seg langsiktige økonomiske forpliktelser
- Det må etableres ulike former for prosjektfinansiering
- Det må åpnes for gunstige rentefrie statlige lån til samferdselsinvesteringer
- Regionale areal- og transportplaner bør i sterkere grad belønnes gjennom statlige finansieringsordninger.
- Effektivt kollektivnett rundt og mellom knutepunktene forutsetter økonomiske incentivordninger
- Forutsigbare statlige rammer for finansiering av investeringer i og drift av miljøvennlig transport
- Behov for at kommunene og fylkeskommunene har solid plankompetanse. Fylkeskommunen har en nøkkelrolle i forhold til sitt ansvar for kollektivtransport og sitt utvidede eierskap/ansvar for vegnettet.
- Nødvendig med større grad av samarbeid på tvers av kommune- og fylkesgrenser i planleggingen..
- Innsigelser fra statlige sektormyndigheter (miljø, samferdsel, landbruk, reindrift) må reduseres mest mulig.
- For å få flere over på kollektivtrafikk må tilbudet rustes opp både når det gjelder frekvens, kvalitet på transportmidler og terminaler/holdeplasser. Kommunene må involveres i planleggingen av dette.

Spørsmål 10:

Hva er den største utfordringen for å få gjennomført de klimaplanene som kommunene og fylkeskommunene har vedtatt?

- Kreves nye og langsiktige virkemidler. KS' forslag om KLOKT der staten betaler kommunen for lokale klimakutt fremheves som et godt forslag.
- Virkemiddelapparatet for enøk-tiltak er ikke godt nok tilpasset små og mellomstore kommuner, og støtten fra Enova bør differensieres i de ulike prisområdene
- Behov for sterkere koordinering mellom kommune, fylkeskommune og stat for å få til helhetlig og målrettet innsats
- Bedre kunnskapsgrunnlaget – bl.a. om utslipp på kommunenivå samt effekten av tiltak
- Behov for etablering av langsiktige program for kompetanseheving og kunnskapsutvikling i kommunen
- Statens ambisjoner om klimatiltak er ikke fulgt opp med tilstrekkelige økonomiske ressurser
- En tydeligere statlig klimapolitikk vil være pådriver for realisering av lokale klimaplaner
- Trengs en kraftig utbygging av kollektivtrafikk, gang og sykkelveier, i og rundt storbyområdene, for å få ned veksten i utslipp fra transportsektoren

Sigrun Vångeng

Helge Eide

11/21 Framtidsbilder for kommunesektoren – scenarier for 2037

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/21

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Orienteringssakens fakta

Sammendrag

Scenarier er beskrivelser av alternative framtid, og skal beskrive mulige konsekvenser av ulike handlingsvalg – hvordan det kan gå gitt visse prioriteringer innen kommunesektoren. Hensikten med scenarier er å øke kommunesektorens muligheter til å påvirke den framtidige utviklingen. KS har engasjert Østlandsforskning til å utarbeide nye scenarier for perioden 2012-2037. Prosjektet har tre målgrupper:

- **Offentligheten:** Prosjektets ambisjon er å få til en økt kunnskap og bevissthet om kommunesektorens betydning og rolle i samfunnsutviklingen, og få til en offentlig debatt om kommunesektorens rolle.
- **Kommunesektoren:** Prosjektet skal kunne bidra til å gi kommuner, fylkeskommuner og bedrifter bedre innsikt i handlingsvalg og handlingsrom sett i lys av dagens utfordringer og dilemmaer.
- **KS:** Prosjektet skal bidra til å styrke KS' arbeid for en selvstendig og nyskapende kommunesektor.

Prosjektet skal omfatte en overordnet analyse av drivkrefter og trender som påvirker kommunesektoren, og undersøke hvilke handlingsalternativer kommunesektoren står ovenfor, og beskrive hva som kan skje gitt ulike prioriteringer og handlingsvalg i kommunesektoren og i staten.

Prosjektet skal beskrive minimum tre ulike scenarier, og alle scenariene skal inneholde konkrete beskrivelser av:

- Hvilke oppgaver kommunene skal løse, og hvordan oppgavene eventuelt løses.
- Demokratisk styring, herunder videreutvikling av ulike demokratiske styringsmodeller.
- Kompetanse- og arbeidskraftbehov i kommunesektoren.

De overordnede målsettingene og målgruppene tilsier at formidling av prosjektets innhold og tema blir svært viktig. Det er planlagt en analyse av utviklingen i perioden 1987-2012 i lys av tidligere scenarier på Kommunedagene i 2011 og en hovedpresentasjon av de nye scenariene på kommunedagene i 2012. Scenarioprojektet vil også kunne egne seg som grunnlag for diskusjon om utfordringer for kommunesektoren i forkant av Landstinget i 2012, og KS har avsatt tid til et eget sekretariat som kan presenteres prosjektet på høstkonferansene.

Bakgrunn og formål

Kommunesektoren er i kontinuerlig endring, gjennom nye oppgaver, ny lovgivning, endrede rammebetingelser, demografiske endringer, holdningsendringer, politiske skift og økonomiske rammevilkår. Dette, og mange andre faktorer, bidrar til faktiske endringer i kommunene, samt endrede oppfatninger og holdninger til kommunene. Noen av endringene er bestemt av forhold utenfor den enkelte kommune, andre er mer påvirkelige for kommunale strategier og handlingsvalg. Noen ganger skjer endringer brått, men oftest skjer endringene over lang tid, og den endelige konsekvensen er ikke synlig mens endringene pågår og påvirkningsmuligheten er stor. Derfor er det viktig å forsøke å danne seg noen konsistente framtidsbilder av hvordan kommunene og kommunesektoren kan tenkes å utvikle seg. Det gir et bedre grunnlag for å påvirke utviklingen.

Den kommunale framtid er vanskelig å fange gjennom enkle analyser av flere årsaker:

- **Kompleksitet:** Det er *summen* av endringer på alle områder som angår kommunene som til syvende og sist bestemmer den kommunale framtid. Den kunnskap om endringsprosessene som skjer er sjelden satt sammen til en helhet.
- **Framtiden er formbar:** Den kommunale framtid kan ikke analyseres ved å se på trender og prognoser (alene). Den kommunale framtid kan i stor grad også påvirkes gjennom de veivalg og handlinger som sentrale aktører gjør – enten det er kommunen selv, KS, staten eller andre større samfunnsaktører.

Målet med scenarioprojektet er å få en tverrfaglig studie av de utviklingstrekk som kommunesektoren må svare på, og gjennom noen rendyrkede scenarier beskrive konsekvensene av mulige utviklingsretninger og veivalg. Prosjektet skal bidra til at kommunesektoren og KS kan agere mer *proaktivt* i forhold til de utfordringer kommunesektoren står ovenfor, og bidra til at man i større grad kan sette dagsorden og påvirke utviklingen.

Prosjektet har tre hovedmålgrupper:

1. Offentligheten og media gjennom å skape større forståelse og innsikt i hva kommunene representerer i samfunnet og hvilken samfunnsutvikling som er ønskelig.
2. Kommunesektoren i forhold til å få innsikt i handlingsalternativer og handlingsrom sett i lys av dagens utfordringer. Dette vil også kunne styrke KS' rolle som utviklingspartner.
3. KS i sitt arbeid med å arbeide strategisk for *en selvstendig og nyskapende kommunesektor*. Dette kan både danne grunnlag for strategiarbeid i KS og ikke minst for KS' arbeid mot myndigheter i forhold til rammebetingelser og utviklingsretning.

Prosjektet skal på Kommunedagene i 2011 ta opp "vår nære historie" til refleksjon og diskusjon, men de nye scenariene presenteres i sin helhet på Kommunedagene i 2012 – i forkant av landstinget. Underveis i prosjektet vil det være aktuelt å presentere og bearbeide delproblemstillinger på høstkonferansene og på andre arenaer i den grad medlemmene ønsker dette.

Tidligere arbeid med scenarier

KS har tidligere gjennomført flere scenarioprojekter. To av disse har spesielt fokusert på ulike framtidige *kommuneroller*:

Østlandsforskning publiserte i 1991 rapporten "Kommune-Norges framtid – scenarier 2012". Rapporten gikk gjennom sentrale utviklingstrekk i kommunene fram til 1990, og beskrev tre scenarier for kommunesektoren basert på spenninger i kommunene – ikke minst som følge av forholdet mellom stat og kommunesektoren. De tre spenningene var forholdet mellom *likhet, effektivitet og demokrati*. De tre scenariene var basert på at hovedløsningen var å la ett av de tre "idealmodellene" for kommunene dominere:

- Effektivitet – markedet er modellen.
- Likhet – staten strammer tøylen.
- Demokrati – frihet til ulikhet.

I 2004 ble det gjennomført et scenarioprojekt i regi av Econ analyse. Dette scenarioarbeidet ble presentert på Kommunedagene foran Landstinget i Stavanger og følgende to scenarier ble beskrevet:

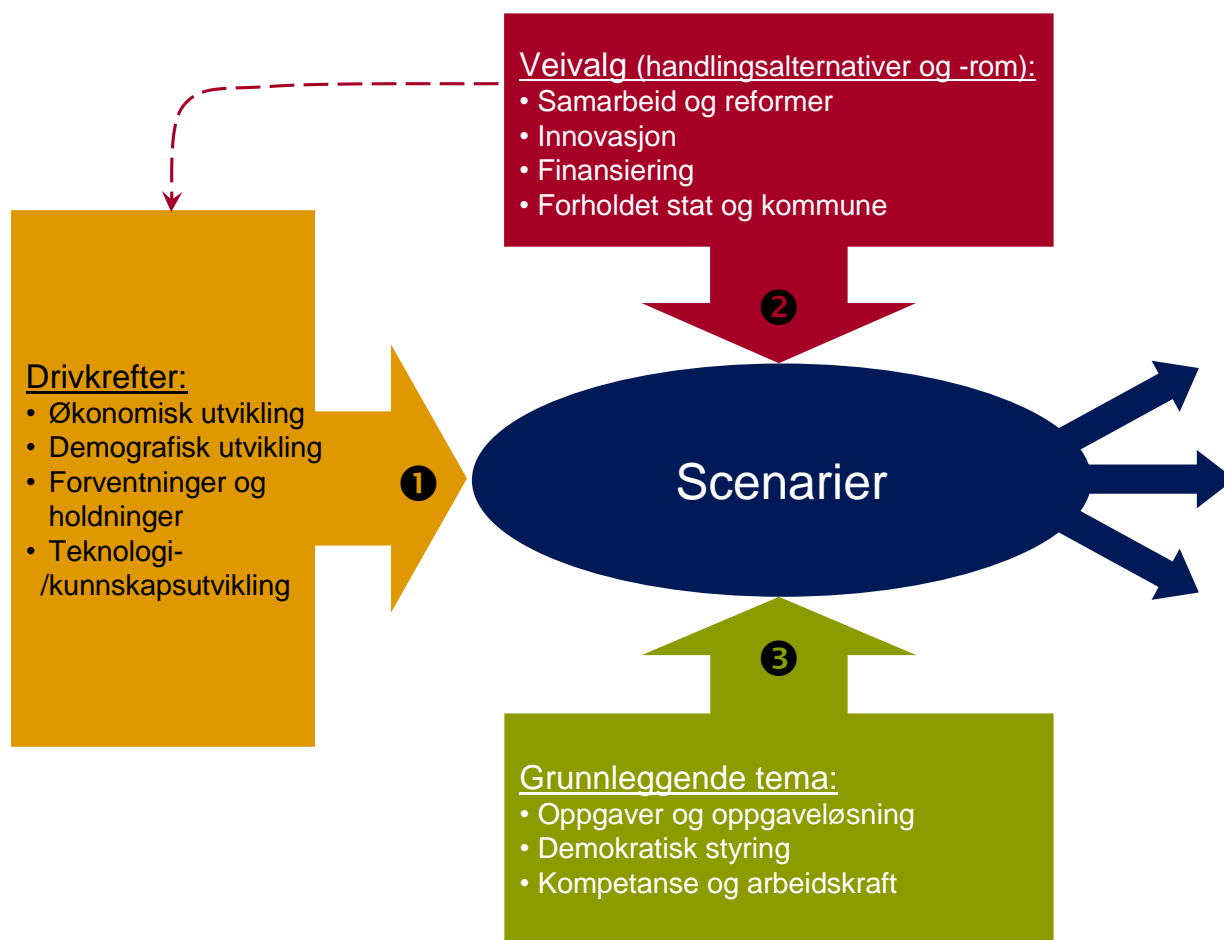
- Løvens makt: Staten styrer sterkt og detaljert, og overtar flere og flere oppgaver fra kommuner og fylkeskommuner, og kommunene blir utøvere av statlig politikk.
- Fløyelsrevolusjonen: Kommuner og fylkeskommuner gjenvinner lokaldemokratiet, og staten overfører oppgaver til kommunene og gir de større frihet.

Resultater og innhold i tidligere scenarioprojekter vil kunne ha nytte i et nytt prosjekt. Spesielt er forholdet stat-kommune vært utredet og beskrevet. Dette kan kombineres med oppgavefordeling og utfordringer knyttet til bærekraftig utvikling for kommunesektoren, spesielt innen velferdstjenester.

Hovedelementer

Scenarioprojektet vil ha fire hovedelementer:

- En beskrivelse av **drivkrefter og trender** som vil påvirke kommunene, der både historisk utvikling og framtidige prognoser kan beskrives. Dette vil danne utgangspunktet for å beskrive utfordringsbildene for kommunal sektor, der både trusler og muligheter er beskrevet.
- En beskrivelse og begrunnelse av hvilke "**veivalg**" og strategiske beslutninger kommunesektoren står ovenfor. Hovedvekt må her ligge på hva kommunesektoren selv kan påvirke, beslutte eller endre. Valg av tema for "veivalg" vil være helt avgjørende for hvilke scenarier som trer fram.
- En beskrivelse av hvilke **grunnleggende tema** vi ønsker skal gå igjen i selve scenariene. De grunnleggende tema skal beskrive hvordan veivalg og drivkrefter vil bli manifestet i ulike scenarier – altså konsekvenser av drivkrefter + veivalg. De grunnleggende temaene vil fungere som *en disposisjon for scenariene*.
- Gjennom å besøke og beskrive **scenariene** (framtidsbildene) i lys av de grunnleggende temaene og på bakgrunn i en analyse av drivkrefter og sannsynlige konsekvenser av ulike veivalg, kan framtidsbildene for kommunene tre fram. Det bør være minimum tre – fire ulike alternative scenarier.

Nærmere om drivkrefter

Drivkrefter består av endringer i eksterne rammevilkår som store og viktige trender i samfunnet som virker inn på kommunene – både kommunenes rammebetingelser, innhold og omdømme. Viktige drivkrefter for kommunesektoren er;

- **Økonomisk utvikling** – ikke minst kostnadsutvikling innenfor de kommunale tjenesteområdene, herunder å forstå hva som er drivere i *kostnadsutviklingen*. Ett viktig underlag og premiss for analyser av økonomisk utvikling, vil være det utfordringsbildet KS har trukket opp i tilknytning til bærekraftige velferdstjenester og rikdommens dilemma. For det andre analysere *inntektsutviklingen*. For det tredje vurdere hvordan den overordnede økonomiske utvikling vil påvirke kommunene, herunder også utvikling i *internasjonal økonomi*.
- **Demografisk utvikling** – alderssammensetning og mobilitet i befolkningen, herunder å vise til ulike utviklingstrekk for ulike kommuner. Ulike mobilitetsmønstre og innvandringsbefolkningens bosettingsmønstre er viktige faktorer.
- Utviklingen i **forventninger og holdninger**, spesielt på utviklingen i innbyggerholdninger, overgang fra borger til (for)bruker, individuell rettighetstenkning og forventninger til offentlige tjenestetilbud. Utviklingen i demokratisk forståelse og atferd (eksempelvis valgdeltakelse) er også et sentralt forhold i samfunnsutviklingen.
- **Teknologi- og kunnskapsutvikling:** Teknologi- og kunnskapsutviklingen er både drivkrefter for utfordringer og mulige løsninger på utfordringene (innovasjon, se "Veivalg" nedenfor). Eksempelvis er veksten i kostnader til helsetjenester delvis forårsaket av den teknologiske utviklingen som gir stadig flere muligheter for diagnostikk og behandling. På den andre siden kan også teknologi og kunnskap bidra til at samfunnet øker evnene til å løse oppgaver og tjenester på en mer effektiv måte.

Nærmere om "veivalg"

Mens drivkrefter og trender i liten grad kan påvirkes direkte av kommunene, er veivalg de variabler som samfunnet, herunder kommunesektoren selv i langt større grad kan påvirke og bestemme – derav begrepet "veivalg". Veivalgene er ikke "tilfeldig" valgte. De må finnes i spennet mellom svar på det utfordringsbildet som drivkreftene beskriver, og nye framvoksende mulighetsrom for kommunene. Det vil være en viktig del av prosjektet å identifisere og beskrive slike veivalg. Foreløpig er følgende kommunale veivalg skissert;

- **Samarbeid og reformer:** Det har vært en betydelig vekst i antall interkommunale samarbeid de siste årene. "Samkommune" er lansert som ny og forpliktende samarbeidsform. Det er forventet at omfanget og betydningen av interkommunalt samarbeid vil tilta i årene framover – ikke minst som følge av samhandlingsreformen. Behovet for økt samarbeid over kommunegrensene kommer både som følge av større oppgaver i kommunen, og som følge av utvidede arbeidsmarkeder og kortere reisetider mellom bosted og potensiell arbeidsplass. Mange innbyggere etablerer flere "hjem" gjennom flere boliger, og har derfor en relasjon til mange kommuner. Kommunene står foran mange ulike veivalg – fra å forsøke å løse oppgavene selv, til ulike former for samarbeid til sammenslåing av kommuner.
- **Innovasjon** handler i stor grad om kommunenes evne til å *drive fram nye løsninger og ta i bruk* de teknologiske og organisatoriske mulighetene som foreligger for oppgaveløsning. Hvor innovative kommunene vil være, vil påvirke handlingsrommet og resultater for kommunal tjenesteyting og oppgaveløsning.
- **Finansiering:** Kommunenes inntekter er i dag stort sett bestemt av rammeoverføringer fra staten. Ettersom kostnadene til egen tjenesteproduksjon øker vil finansieringen av kommunen bli utfordret. Det kan tenkes ulike løsninger på disse utfordringene – som å øke skattenivå eller innføre økt egenbetaling, øke kommunenes valgfrihet i forhold til sikring av inntekter gjennom adgang til å endre skattenivå lokalt (ut over eiendomsskatt), bruk av oljefondet, endre grenser for privat-offentlig oppgavefordeling eller bruke "ostehøvelen" for generelle kutt i offentlig tjenestetilbud.
- **Forholdet stat-kommune** vil i stor grad være bestemmende for hvordan kommunene kan løse sine oppgaver, og hvilke oppgaver kommunene får. Dette forholdet skapes både gjennom lovgivning, finansiering og samarbeidsmodeller. I dette prosjektet er det viktig både i identifisere hvordan ulike forhold i relasjonen stat-kommune slår ut for kommunesektoren, så å se på hva *kommunesektoren* kan bidra til for en ønsket utvikling. Hva er konsekvensene av ulike veivalg innenfor rommet mellom kommunene som positiv medspiller med staten og kommunene som selvstendig og kritisk samfunnsaktør?

Nærmere om grunnleggende tema

Gitt de utfordringsbildene som avtegner seg gjennom analysene av trender og drivkrefter, samt de handlingsalternativer kommunene står ovenfor, vil en kunne beskrive flere ulike scenarier. Det vil være nødvendig å *fokusere og avgrense* selve innholdet i scenariene. Gjennom å velge noen grunnleggende tema kan en fokusere på de forhold i kommunesektoren som en spesielt ønsker å se hvordan kan utvikle seg. Disse grunnleggende temaene vil være de samme i alle scenariene, og vil innholde beskrivelser av hvordan ulike framtidbilder vil gjøre seg manifeste i kommunesektoren. Forslaget til grunnleggende tema er:

- **Oppgaver og oppgaveløsning:** Hvilke oppgaver vil ligge til kommunene/fylkeskommunene, og hvordan løses disse oppgavene? Hvordan blir kommunenes oppgaver innen helse, utdanning og klima? Kommer det nye oppgaver?
- **Demokratisk styring:** Hvordan utvikler lokaldemokratiet seg, og hvordan ivaretas demokratisk styring i framtidens kommuner. Vil det representative demokratiet styrkes eller svekkes? Vil andre former for demokratisk styring utvikles? Konsekvenser for kommunen som styringsnivå.
- **Kompetanse og arbeidskraft:** Hvilke kompetansebehov og behov for arbeidskraft vil kommunene stå ovenfor, og hvordan skal kommunene dekke disse behovene?

Disse grunnleggende tema er i stor grad overlappende med de tema som ligger til grunn for teksteftene som skal utarbeides til landstinget, og slik sett skape et bredt grunnlag for innsikt og debatt.

Innbyrdes avhengigheter

I stor grad er den hovedskissen som er beskrevet ovenfor basert på en modell der de avhengige variablene er beskrevet gjennom **de fire grunnleggende tema** og de uavhengige variablene er beskrevet gjennom **drivkrefter** (uavhengig variabel kommunene i liten grad kan influere), og **”veivalg”** (avhengig variabel kommunene kan påvirke i stor eller liten grad). Imidlertid vil det kunne være slik at en endring i for eksempel veivalg vil kunne gi andre utviklingstrekk for drivkreftene, og at ulike utfall i de avhengige variablene også vil kunne gi endringer i de uavhengige variablene (endringer i utviklingen av demokratisk styring vil for eksempel kunne påvirke holdninger i samfunnet). Faktisk kan det være at slik at noen av de ”veivalg” kommunene kan tenkes å gjøre direkte, eller indirekte, er ment å endre trender og drivkrefter – og slik sett må også prognosene endres. Denne typen komplekse og samvirkende forhold må vi anta at oppdragstakere til en viss grad kan håndtere og drøfte.

Organisering av scenarioprojektet

KS har vurdert tre ulike modeller for gjennomføringen av et scenarioprojekt.

1. Sette ut hele projektet på anbud som FoU-oppdrag, og styre gjennom kontrakt.
2. Gjennomføre projektet i KS regi, der delproblemstillinger og utredninger kan bestilles gjennom mindre FoU-oppdrag. KS har selv ansvaret for å skrive ut scenariene.
3. En kombinasjon av et eksternt FoU-oppdrag og internt faglig sekretariat. KS har valgt siste løsning, se fordeler/ulempes i figuren nedenfor.

	Fordeler	Ulemper
Scenarioprojektet settes ut til et eksternt forsknings- og utredningsmiljø	<ul style="list-style-type: none"> • Tilførsel av spesialisert kompetanse, eks metode • Økt ekstern legitimitet • Mer utfordrende og nytenkende enn KS selv(?) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetansen forblir utenfor KS • Svakere forankring i KS' egne strategier • Kan bli mer kostbart
Scenarioprojektet gjennomføres av et eksternt miljø i nært samarbeid med KS	<ul style="list-style-type: none"> • Tilførsel av kompetanse og kompetanseutveksling • Økt ekstern legitimitet og god forankring i KS • Nytenkende og relevant 	<ul style="list-style-type: none"> • Ukjent samarbeidsform • Krever god rolleforståelse og et nært samarbeid • KS må både være nær og ha en armlengdes avstand
Scenarioprojektet gjennomføres av KS selv, med innkjøp av del-leveranser	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetansen forblir i KS • Sterkere styring med innhold og bedre forankring i forhold til egne strategier • Lavere kostnader (?) 	<ul style="list-style-type: none"> • Sårbart hvis KS mangler metodekompetansen • Svak ekstern legitimitet • Svakere gjennomslagskraft og lite dagsordenssettende

Leveranser fra Østlandsforskning

Østlandsforskning står som hovedansvarlig for gjennomføringen av FoU-projektet. De har et team bestående av:

- Tor Selstad, Østlandsforskning og Høgskolen i Lillehammer (Prosjektleder)
- Jon Helge Lesjø, Østlandsforskning og Høgskolen i Lillehammer
- Tor Dølvik, Agenda Kaupang

- Toril Ringholm, Norut
- Andreas Hompland

Arbeidet er delt opp i flere *arbeidspakker*. Disse er som planlagt:

1. Oppstartspakke:
 - a. Spesifikasjon tema og kontraktsinngåelse
 - b. Kilder og bibliografi
 - c. Strukturering av rapport
2. Samfunnsutviklingens drivkrefter og trender
 - a. Befolkningsvekst
 - b. Aldring og foryngelse
 - c. Innvandring
 - d. Sysselsetting
 - e. Tjenestesamfunnet
 - f. Produksjon og velferd
 - g. "Peak oil" og postoljesamfunnet
 - h. Sosial likhet og ulikhet
 - i. Energi og klima
 - j. Bosetting og mobilitet
3. Kommunale utfordringer, veivalg og tilpasninger 1987-2012
 - a. Stat-kommune relasjonen
 - b. Generalistkommuner vs differensierte kommuner
 - c. Lokaldemokratiet under press
 - d. Kommunestruktur
 - e. Fylkeskommunen
 - f. Kommunal innovasjon
4. Scenarier for kommunene 2012-2037
 - a. Scenario X
 - b. Scenario Y
 - c. Scenario Z
 - d. ...
5. Scenariske refleksjoner
 - a. En analyse av utfallende av scenariene "på tvers"

KS sekretariat

Scenario-sekretariatet i KS er frikjøpt for oppgaven og består av Per Kristian Vareide (50%), Jorunn Leegaard (40%) og Sissel Daldasso (10%). Sekretariatet vil også ha et nært samarbeid med øvrig administrasjon i KS, for eksempel i FoU og Kommunikasjon og Samfunnskontakt. En ressursgruppe fra ulike deler av administrasjonen bistår prosjektet.

Intern prosjektleder i KS er Per Kristian Vareide. Han rapporterer til ledergruppen i KS, som er styringsgruppe for prosjektet. Prosjekteier er Helge Eide.

Sekretariatets oppgaver vil blant annet være:

Faglige bidrag og analyser

- Delta i analyser og vurderinger med Østlandsforskning
- Utfyllende og supplerende analyser og utredninger
- Planlegge og gjennomføre egne faglige seminar underveis

Faglig ledelsesstøtte

- Utarbeide presentasjoner og notater som ledelsen i KS eller politikere kan bruke i egne innlegg og foredrag
- Være tilgjengelig for faglige råd og bistand

Forankring i KS og kommunene

- Sikre at nødvendige faglige bidrag fra KS kommer med
- Etablere egen nettportal for scenarieprosjektet
- Bidra på større seminarer og møter (eks. høstkonferansene)

Styring og oppfølging

- Følge opp forskningsmiljøet i forhold til kontrakt, men også faglige innspill fra ressursgruppen og andre FoU-arbeider i KS-regi
- Holde ledergruppen i KS oppdatert på framdrift og resultater

Planlegging av formidling og mediastrategi

- Utarbeide kommunikasjons- og mediastrategi som kan bidra til å sette dagsorden for nasjonal debatt om kommunesektoren
- Planlegge sentrale bidrag til kommunedagene 2011 og 2012

Formidling

I dette prosjektet er det sentralt å tenke formidling helt fra starten. Det settes av noe økonomiske ressurser til formidling, spesielt rettet inn mot kommunedagene og landstinget, men det bør sannsynligvis legges inn mer ressurser til rent formidlingsarbeid senere. Formidlingen skal være et viktig redskap i å få satt dagsorden og fokus på de tema KS anser som sentrale. Formidling vil kunne skje gjennom et sett av virkemidler, som film, artikler, kronikker, forelesningspakker – og rapporter.

Kommunedagene 2011 og 2012

Scenarioprojektet ble presentert på kommunedagene 2011. Det ble et gjensyn med de scenarier som ble laget for kommunesektoren i perioden 1987-2012 – med mulighet for deltakerne på kommunedagene å angi hva de kjente seg igjen i. Det ble også presentert utfordringer for de kommende 25 årene som deltakerne kunne prioritere i forhold til betydning for egen kommune. Forskerne som arbeider med scenariene for 2012-2037 deltok under kommunedagene, både for å fange opp viktige diskusjoner og for å være tilgjengelig for innspill fra andre. Kommunedagene 2011 gav derfor innspill og inspirasjon for arbeidet med scenariene fram til 2012.

På kommunedagene 2012 skal de nye scenariene for 2012-2037 presenteres. Disse skal være med på å skape grunnlag for debatt og innsikt i hvilke langtidsstrategier som vil være riktige for kommunene og for KS.

Høstkonferanser

Høstkonferansene vil kunne være særlig egnede fora for å reise diskusjoner om utfordringsbildene for kommunesektoren og ønsket utvikling i forkant av Landstinget. Arbeidet med scenariene anses som et egnet utgangspunkt for slike diskusjoner. Hvis det er ønskelig vil KS sekretariatet kunne presentere noe fra scenarioprojektet på høstkonferansene.

Frokostseminarer

KS vil også arrangere frokostseminarer der vi kan hente inn synspunkter, analyser og kunnskap fra andre aktører som er relevante for scenarioprojektet, men også muligheter for å legge fram resultater underveis. Frokostseminarene vil være åpne for ansatte i KS og andre interesserte. En foreløpig skisse til tema er:

- *Folk og samfunn* – demografiske endringer og konsekvenser for kommunene
- *Holdninger og verdier* – endringer i befolkningens holdninger til arbeidsliv, velferd, demokrati med mer.
- *Krise – hvilken krise?* – finanskrisen er i stor grad historie i Norge. Hvilke andre mulige kriser kan oppstå, og med hvilke konsekvenser for kommunene
- *Styring og ledelse etter NPM / Europeisering av kommunene* – Hva vil påvirke styring, ledelse og regulative forhold i kommunesektoren
- *Den innovative kommunen* – samarbeid med innovasjonsalliansen
- *Privat vs offentlig tjenesteleveranser* – etter Adecco-saken

Finansiering

Prosjektet er finansiert av FoU-midler for 2010 etter bevilgning gjort av hovedstyrets arbeidsgruppe for FoU. Bevilgningen er delt mellom Østlandsforskning m/partnere som oppdragstaker og sekretariatet i KS. Bevilgningen dekker alt arbeid fram til ferdige scenarier. Selve den spissede hovedpresentasjonen på Kommunedagene i 2012 og utviklingen av den er ikke inkludert, og må vurderes/bevilges høsten 2011 når scenariene er nærmere utviklet.

Sigrun Vågeng

Helge Eide

11/22 Europarådets kongress - møte i Strasbourg 20. - 24. mars 2011

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Hovedstyret	25.05.2011	11/22

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering.

Saksframstilling

Europarådets Kongress hadde sitt 20. plenumsforsamling i Strasbourg 20. – 24. mars, 2011. Alle de fem norske delegatene deltok i møtene.

En viktig sak i møtet var Europarådets pågående reformprosess. Kongressen har allerede vært igjennom en omlegging av struktur og aktivitet, både for å styrke Kongressen og gjøre den til en effektiv politisk forsamling, og for å tilpasse arbeidet til en meget stram økonomi. Kongressen skal gi "added value" for lokale og regionale myndigheter innenfor Europarådets hovedarbeidsområder: demokrati, rettsstatsprinsipper og menneskerettigheter.

Lokale og regionale myndigheters rolle i arbeidet med menneskerettighetene var en annen hovedsak på dagsorden. Menneskerettighetskommisjonær Thomas Hammarberg understreket i sin innledning at de ulike organene i Europarådet kan utfylle hverandre, og at lokale og regionale myndigheter er viktige aktører for at menneskerettighetene skal overholdes i alle deler av samfunnet. Bosetting og integrering av romfolk ble nevnt som ett felt der lokale myndigheter har konkrete utfordringer, også i et menneskerettighetsperspektiv. Flere forslag ble fremmet i debatten, blant annet at det bør utvikles et sett med indikatorer for menneskerettighetsarbeidet på lokalt nivå, og at det bør vurderes å opprettes lokale ombudsmannkontorer.

Samarbeid mellom EU og Europarådet sto også på dagsorden. EU Kommisjonær for regionalpolitikk, Johannes Hahn, ønsket i sitt innlegg en styrking av samarbeidet med Kongressen. Han la vekt på tre elementer: de mange sammenfallende interessene mellom EU og Europarådet, behovet for strategisk lokal og regional utvikling i Europa, blant annet gjennom såkalte makroregioner, og brobygging og hjelp til andre land basert på desentralisert tilnærming og partnerskap, særlig med tanke på situasjonen rundt Middelhavet.

Kongressen godkjente rapporter om lokaldemokratiet i Tyrkia, Romania, Østerrike og Malta, og en rapport om lokalvalgene i Ukraina i oktober 2010, der Kongressen hadde en observatørgruppe.

I etterkant av plenumsmøtene ble det arrangert møter i de tre komiteene under Kongressen: Monitoring Committee, Governance Committee og Current Affairs Committee. Komiteene valgte visepresidenter og drøftet sine arbeidsplaner for kommende år.

En kort oppsummering av rapportene som ble fremlagt for Kongressen følger vedlagt til orientering.

Sigrun Vågeng

Arvid Weber Skjærpe

Vedlegg til sak

Summaries of the
reports.pdf